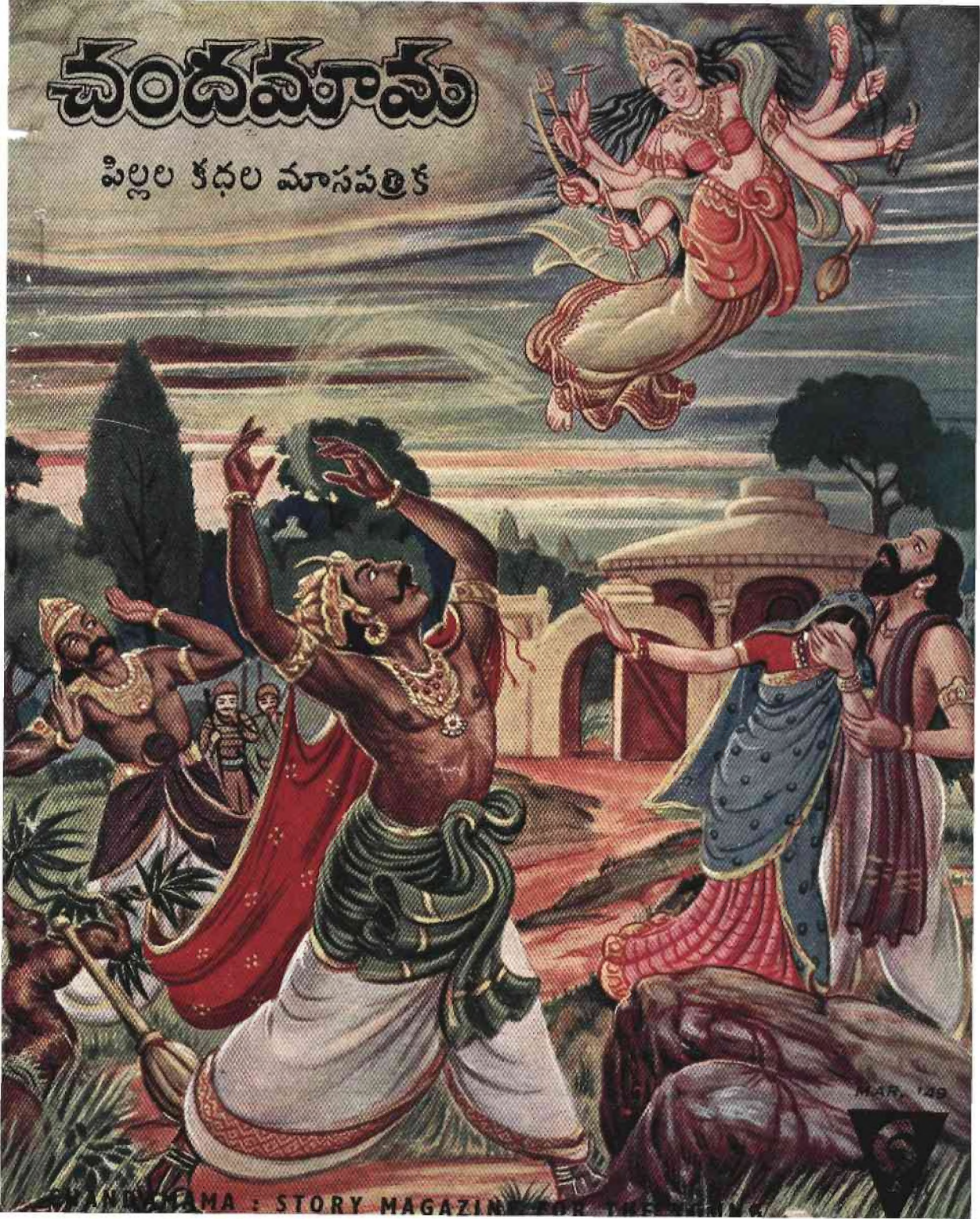

చందమామ

పిల్లల కథల మాసపత్రిక

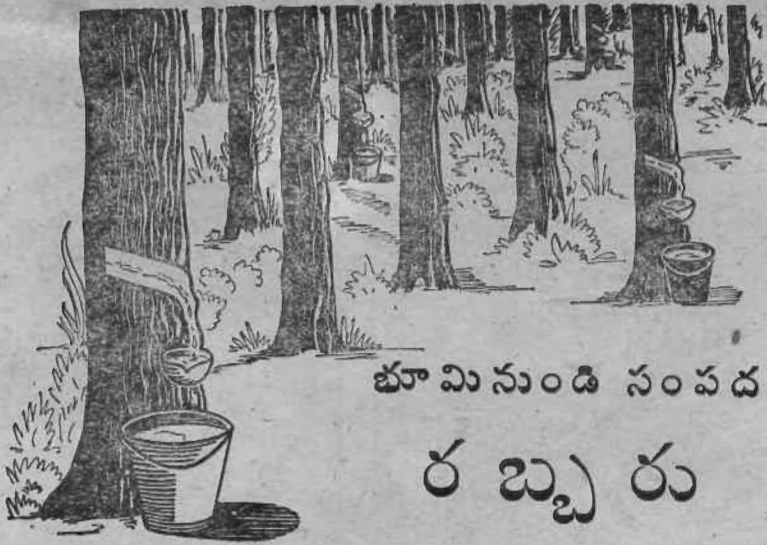
APR 1999

Chandamama, March '49

Photo by B. Ranganadham

“పాపకు ఆ లోటలో దాచిన పాలు తేవే”

భూమి నుండి సంపద

రబ్బరు

మీరందరూ రబ్బరును ఏదో ఒక ఆకారములో చూచియే వుంటారు. నేటి యంత్రాల యుగములో దీనియొక్క ప్రాముఖ్యత రానురాను అధికమగుచున్నది. మోటారుకార్లు, విమానాలు, నైకింగ్ వగైరాలలో ఇది వుపయోగించబడుచున్నది. మరియు టొమ్మలు, బెల్లానులు, రబ్బరు గొట్టాలు, చాపలు, వేడినీటి సంచులు ఇత్యాదులను చేయుటలో కూడా ఇది ఉపయోగించబడుచున్నది. ఇంక యేల. నేటి పరిశ్రమలలో రబ్బరు అత్యవశ్యకముగా కయ్యారైనది.

అతి ఉష్ణము, విశేషమైన వర్షమువడే భూమధ్యరేఖా ప్రాంతములలో పెరిగే చెట్లు రబ్బరు. ప్రపంచమంతట నష్టయి అయ్యే రబ్బరుకు దక్షిణ ఆసియా ముఖ్య మూల స్థానముగా నున్నది. మరియు ద్వీపకల్పములో మాత్రమే నూటికి 50-వ వంతు ఉపయోగించబడుచున్నది. భారత దేశములోని మొత్తము 124,900 ఎకరాలలో నూటికి 78-వ వంతు తిరువాన్కూరులో, 9-వ వంతు మదరాసులో 7-వ వంతు కొచ్చిన్లో సుమారు 8-వ వంతు కూర్ల మరియు మైసూరులో ఉపయోగించబడుచున్నది.

ఈ వరుసను టాంకో స్క్రాప్ వుస్తకములో ప్రోగుచెయ్యండి.

ఈ ప్రకటనలో 'భూమి నుండి సంపద' అనే వరుస వూర్తి అయినది.

వచ్చే సంచికనుండి మరొక ముచ్చటైన వరుసను మీకు అందజేస్తాము.

ప్రకటనదారులు :

501 & హమామ్ నబ్బులను

తయారుచేయు

ది తాతా

ఆయిల్ మిల్స్

కంపెనీ లిమిటెడ్

చందమామ

చందమామ పత్రిక

ఈ సంచికలో యివి

చదువుకోండి

విషయము

పేజీ

తోలు - దోలు	10
ప్రాద్దుతిరుగుడు పువ్వు	13
బాలనాగమ్మ ...	17
పాపిష్టి ముఖాలు ...	25
కాకమ్మ జామీను	30
అనుమానం	33
గాజు రేగుపండు	36
బ్రహ్మ రాత	41
చిత్రం విచిత్రం ...	47
వీరబల్ వినోదాలు	50
పిల్లల పెంపకం	52
జోలపాటలు ...	54
విజ్ఞానంలోని గమ్మత్తులు	55

ఇవన్నీగాక పజిలు, ముగ్గులు,
చిక్కుచదరాలు, చిక్కుబొమ్మలు,
ఇంకా, ఇంకా ఎన్నోవున్నాయి.

చందమామ ఆఫీసు

పోస్టుబాక్సు నెంబరు . 1686

మద్రాసు . 1.

ఆరోగ్యానికి, రుచికరానికి

పూజలకు, వివాహాలకు

గడియారం మార్కు

కర్పూరము

ఉపయోగించండి.

గోపాల్జీ హిందూ మిషన్స్ & కో.
మొ. గోపాల్జీ దేవు నాయక్ జి.పి.మద్రాసు

5
"ఖోడే" నరకులు నాణ్యమునకు ప్రసిద్ధి

అసలయిన సిల్కు రిబ్బన్లు

తరుచయిన అల్లిక, ఆకర్షణీయమైన డిజైనులు, చక్కటి
తయారు, శాశ్వతమయిన రంగులు, నరసమయిన ధరలు

బోకు వ్యాపార వివరములకు మాకు వ్రాయండి

ఖోడే రిబ్బన్ కార్పొర్నేషన్ అండ్ ఎల్యుయిడ్ ఇండస్ట్రీస్,

పయోనీర్ రిబ్బన్ మాన్యుఫాక్చరర్స్,

55, నంతుషాపేట

::

బెంగళూరు సిటీ

ఆంధ్రజ్యోతి

ఉగాది సంచిక

ప్రఖ్యాత కథకుల ఉత్తమ రచనలతో, అందమైన ఏకవర్ణ, త్రివర్ణ,
వ్యంగ్య చిత్రాలతో రెట్టింపు పేజీలతో ఎంతో ఆకర్షవంతంగా

ఏప్రిల్ 1-న వెలువడుతుంది

సంచిక వెల : రు. 1-0-0

చందాదారులకు ఉచితం. నేడే చందాదారులుగా చేరండి

సాలు చందా 5-8-0 :: రెండేండ్లకు 10-0-0

మీ కాపీకొరకు మీహారి ఏజంటుతో నేడే చెప్పించండి.

ఆంధ్రజ్యోతి కార్యాలయం : 37, ఆచారప్పన్ వీధి, మద్రాసు 1.

వెస్టరన్ ఇండియా లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్,

హెడ్ క్వార్టర్లు :

1913 లో

సతారా

స్థాపితం

ముందంజ వేస్తున్న నంబ్ర!

అతి తృప్తికరమైన 1947 సంవత్సరపు లెక్కలు.

పూర్తి అయిన కొత్త వ్యాపారము	రూ. 2,21,00,000 కు మించినది.
అనుబంధ వృద్ధి మొత్తపు వ్యాపారము	రూ. 11,44,00,000 కు మించినది.
జీవిత భీమా నిధి	రూ. 3,25,00,000 కు మించినది.
మొత్తం ఆస్తులు	రూ. 3,59,00,000 కు మించినది.
ప్రీమియముల మొత్తపు ఆదాయము	రూ. 61,92,000 కు మించినది.
మొత్తపు ఖర్చు నిష్పత్తి	రూ. 23% మాత్రమే.

గత లెక్కల ప్రకారము బోనసు : యావజ్జీవ భీమాకు రూ. 10; ఎన్ డె మెంట్ కు రూ. 8.
మీరు భీమా చేయుటకు, ప్రాతినిధ్యము వహించుటకు అత్యంత ఆభివర్ధకమయిన నంబ్ర
వివరములకు :— శ్రీ జె. ఎన్. రెడ్డి, బ్రాంచి మేనేజరు
“పురుషోత్తం బిల్డింగ్సు” మౌంట్ రోడ్డు, మదరాసు.

డోంగ్రే గారి

బాలామృతం

ఇలపీసమైన నిర్జలమి పుష్టియున్ను,
పండ్లు మొలిచేటప్పుడు అయ్యే విరేచనములు
నిరిపి, ఇలమును, ఆరోగ్యము నిచ్చును.

K.T. Dongre & Co. BOMBAY - 4

‘చందమామ’ కు ఏజంట్లు కావాలి

ఏజంట్లు, లేనిచోట్ల ప్రతి పూరా చిన్న చిన్న
ఏజంట్లు కావాలి. మీరు ఏజంట్లయి కొద్ది
కాపీలు కూడా తెప్పించుకోవచ్చును. మీరు
ప్రతినెలా 2-0-0 పంపుతూ వుంటే మీకు
7 కాపీలు పంపుతాము. ఈ పద్ధతిన మీకు
ప్రతినెలా 0-10-0 లాభం వుంటుంది.
పూర్తి వివరాలకు మాకు వ్రాయండి.

చందమామ ఆఫీసు,

పోస్టుబాక్సు నెం. 1686, మద్రాసు - 1.

స్వచ్ఛమైన వికాసము
అరోగ్య సౌందర్యము

పండిత డి. గాపాలాచార్యులచే
అరుణ
గర్భశయ్య రాగ నివారిణి

అరోగ్యమే సౌందర్యం. నిశ్చింతమైన
అరోగ్య జీవనము ప్రతి స్త్రీకి జన్మ హక్కు.
ఋతుదోష నివారిణి 'అరుణ' విశ్వస
నీయమైన స్త్రీజన మిత్రము. స్త్రీలకు ప్రత్యేక
మగు వ్యాధులన్నింటిని పారద్రోలి వారికి
అరోగ్య అనంద జీవనమును
ప్రసాదిస్తున్నది. ఏబిడియేండ్ల
అనుభవ బలముగల 'అరుణ'
మీకు అందగా నిలుచును గాక.

ఆయుర్వేదాశ్రమం లిమిటెడ్
(స్థాపితము 1898)
మైసూరు. 17

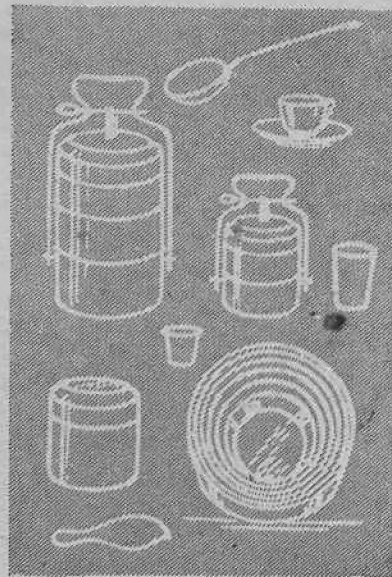
గ్యా రం టి

స్టైయిన్లెస్ స్టీల్ పాత్రలు

మానిషావు, ఎప్పుడు కాంతిగా నుండును.

చౌక, అందమైనవి.

రోటా, డబరా, టిఫన్ కారియర్లు, కప్పులు,
అడుగునెట్లు, స్పూనులు, స్పేట్లు. పచ్చడి కిన్నం
నెట్లు, జెలిగంటలు, అన్నకుట్టి, వగైరా, వగైరా

ప్రతి యింటికి, హోటలుకు శావలసిన
పరికరములన్నియు దొరకును.
ఇవి అన్ని వ్యాపారుల దగ్గర విక్రమ.
మా షో రూమును సందర్శించండి
498, మింట్ స్ట్రీట్, మదరాసు, 3.
మాన్యుఫాక్చరర్లు :

**ఇండియన్
మెటల్రికల్**

**మెటల్ &
కార్పొరేషన్**

498, మింట్ స్ట్రీట్

మదరాసు, 3

మంచి మంచి పుస్తకాలు

మా ప్రచురణలు అన్ని హాగిన్‌బాధమ్ము బుక్ స్టాల్సులోనూ దొరుకుతవి. లేదా మాకు వ్రాయండి. ఒకేసారిగా 6-0-0 పుస్తకాలు తెప్పించినవారికి పోస్టు ఖర్చులు మేమే భరించెదము. బ్రెజిల్‌కు, పుస్తక వ్యాపారులకు మంచి కమీషన్ ఇవ్వబడును. వివరాలకు వ్రాయండి.

శరత్‌బాబు రచనలు

వాగ్దత్త	[నవల]	1	12
సుభద్ర	..	1	8
దేవదాసు	..	1	8
వర్ణియులు	..	1	8
నవవిధాన్	..	1	0
చంద్రనాథ్	..	1	0
పరిణేక	..	0	12
జడదీదీ	..	0	12
చరిత్రచక్ర	..	0	12
హేమాంగిని	..	0	12
విష్ణుశి	..	0	12
మావారు	..	0	12
రాజీనాథ్	..	0	12
మహానుజ	[కథలు]	0	12
నాగీరమూల్య	[వ్యాసం]	0	12

డి.బెక్టిపు నవలలు

కడవటిమాట	[రాధాకృష్ణ]	0	12
మాయమైన మణిహారం	..	0	12
తప్పిపోయిన పెళ్లికూతురు	..	0	12
కగినకాస్త్రీ	..	0	12
పారిపోయిన యుద్ధశైలి	..	0	12
దివాలా ఎన్డేజ్	..	0	12
అంతులేని ఆశ	..	0	12

చక్రపాణి అనువాదాలు

నాగ్‌దేవ్‌సి [మైత్రా] అనువాదం కథలు	1	8
వరాహయం ..	0	12
ఉదరనిమిత్తం [నాటకం]	1	0
వల్లభపురం చిట్టడశిరో [రాయచౌధరి]	0	12
హనుమంతుని న్యస్సం [వరకురాం]	0	12
మెట్టవేదాంకం [చనపూర్]	1	0
బెంగాలీకథలు [మనోవైజ్ఞానిక కథలు]	0	12
ప్రగల్భప్రేతము [అత్యుత్తమ కథలు]	0	12
పాంచజన్యం [రాజకీయ కథలు]	0	12
డి.బెక్టిపు [నాటకం]	0	12
అంతులేని ఆశ [వరకురాం కథలు]	1	0
నంది [యశింద్ర మోహనసింహ]	1	12

కుటుంబరావు రచనలు

నిలవనీరు [అత్యుత్తమ కథలు]	1	8
మొండినాడు ..	1	0
కాలలై రవుడు ..	0	12
వరప్రసాదం ..	0	12
కవిరాట్ట [గర్వికలు]	0	12
కులంలేని మనిషి [నవల]	0	12
అరుణోదయం ..	1	0
మారుపేర్లు ..	0	12
ఏకేం కావారి: ..	0	12
ప్రణయిరోగులు [నాటకం]	1	0
అరితేరిన పుటం (విదేశ కథలు)	0	12
రష్యన్ కథలు	0	12

చలంగారి రచనలు:

శ్రీ	2- 0-0
ప్రేమలేఖలు I	1-12-0
ప్రేమలేఖలు II	1- 8-0
నిర్మలశిక్షణ	1- 8-0
విషాదం	1- 0-0
అనందం	1- 0-0
చిత్రాంగి [నాటకం]	1- 8-0
శ్యామం	1- 8-0
మంగమ్మ	1- 0-0
జయదేవ	1- 0-0
శకాంక	1- 0-0
సావిత్రి	0-12-0
నక్కం, శివం, సుందరం	1- 4-0
నాటికాగుచ్ఛం	1- 4-0
కర్మమిట్టా కాలింది [కథలు]	1- 8-0
కప్పిటికాలవ	0-12-0
పాపం : : :	0-12-0
రైవమిచ్చిన భార్య [నవల]	1- 8-0
మైదానం	1- 0-0
అమీనా	1- 0-0
వివాహం	1- 0-0
బ్రాహ్మణీకం	0-12-0
అరుణ	0-12-0
హంపీకన్యలు	0-12-0
అదృష్టం	1- 0-0
వాళ్ళ నలుగురూ	0-12-0
పురూరవ నాటకం	1- 8-0

వివిధ రచయితలు

ఈస్టర్న్	[నవల]	2- 0-0
చచ్చిపోయిన మనిషి	[పద్యరాజు] నవల	0-12-0
కదంబం	[నాటకం]	0-12-0
పొగడదండ	[కా. వద్యవతి] కథలు	0-12-0
రూం-టు-లెట్	[బాలకృష్ణకావ్యం]	0-12-0
నిపాయికథలు	[శిష్టా]	0-12-0
మూగజీవాలు	[గోఖలే]	1- 4-0
రాజా-మంత్రి	[యం. యన్. మూర్తి]	0-12-0
చుక్కలూ గీతలూ		1- 0-0
హర్ హైసెన్		1- 0-0
వరికకేళము	[దువ్వూరి] కావ్యం	1- 0-0
స్వప్నవాసవదత్తము	[కాటూరి] నాటకం	0-12-0
నెలవు	[కప్పగంతుల]	1- 0-0
ఋణవిముక్తి	..	1- 0-0
సంజీవి	[ధనికొండ] కథలు	1- 0-0
గర్వభంగం		1- 0-0
ప్రియురాలు		1- 0-0
తీర్పు	.. కథలు-నాటిలు	0-12-0
పవిత్రులు	.. దృశ్యనాటిక	1- 4-0
ఎర్రబుట్టలు	.. దృశ్యనాటికలు	1- 8-0
కళ్యాణి	[సోమంచియజ్ఞస్వామి] నాటకం	0-12-0
విశ్వం వెళ్ళి		0-12-0
జ్యోతిర్మయి	[అ. వెం. నర్సు]	1- 0-0

యు వ బు క్ డి పో

పోస్టు బాక్సు నెం. 1686, మద్రాసు, 1.

అ ట్ట మీ ది బొ మ్మ

యశోద కడుపున పుట్టి, దేవకిదేవి ఒడిలో పెరుగుతున్న ఆడశిశువు మామూలు మానవశిశువు కాదు. ఆమె యోగమాయ. అనగా దుర్గాదేవి. విష్ణుమూర్తి అజ్ఞ ప్రకారం ఆమె యశోద కడుపున జన్మించింది.

దేవకి వసుదేవులకు పుట్టిన ఏడుగురు బిడ్డలనూ దయా దాక్షిణ్యమూ లేక, కంసుడు చంపివేసి, ఎనిమిదో బిడ్డ ఎప్పుడు పుడతాడా అని ఆత్రంతో వున్నాడు.

యశోదకు పుట్టిన శిశువును వసుదేవుడు గోకులంనంచి తెచ్చి దేవకి పక్కలో వుంచగానే ఆ బిడ్డ కెప్పున విడ్చింది. బిడ్డఏడుపు చెవుల బడగానే కాపాలావాళ్లు పరుగెత్తిపోయి కంసునితో చెప్పారు.

కంసుడు గబగబ చెరసాలలోకి వచ్చి, దేవకి ఒడిలోయున్న బిడ్డను చర్రున లాగుకొన్నాడు. "అన్నయ్యా! మగశిశువు అయితేకదా, నీకు వానివల్ల భయము? ఇది ఆడశిశువాయె. వృధాగా చంపితే నీకు ఏమి కలిసివస్తుంది? నావయిన దయవుంచి, ఈ బిడ్డనయినా బతకనీ" అని దేవకి అనేకవిధాల బతిమాలింది.

అతను అదేమీ వినిపించుకొనక, ఇదివరకులాగానే ఈ శిశువునుకూడా పైకి ఎత్తి రాతికివేసి కొట్టబోయాడు. కాని, శిశువు అతని చేతులకు దొరకకుండా జారిపోయి, దివ్య తేజస్సుతో ఆకాశమార్గానికి ఎగిరిపోయి, నిజస్వరూపం తాల్చింది.

ఎనిమిది చేతులతో, ప్రతి చేతులలోనూ శంఖం, చక్రం, ధనుస్సు, శూలం మొదలయిన ఎనిమిది ఆయుధాలతో నిజస్వరూపంలో ప్రత్యక్షమయిన ఆ యోగ మాయను చూచి అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు. పైకి ఎగిరిపోయిన ఆ దేవి కంసునితో—"ఓయి పిచ్చివాడా! నువ్వు చేసిన కట్టుదిట్టములు ఎందుకు పనికి వస్తాయి? నిన్ను చంపటానికి అవతరించే కృష్ణుడు అప్పుడే పుట్టి, వేరొకచోట పెరుగుతూనే వున్నాడునుమా!" అని అంటూ, అపృశ్యమయిపోయింది!

సంపుటి 4
సంచిక 3

సంచాలకుడు : చక్రపాణి

మార్చి
1949

శివరాత్రి

పాపాయిలూ! శివరాత్రి శివుడికి యిష్టమైన రోజు. అందుచేత శివాలయంపున్న ప్రతిచోటా ఆనాడు వుత్సవాలుచేస్తారు; ఆ రాత్రి అంతా జాగరం చేస్తారు.

మన దేశంలో మూడు ముఖ్య శివలింగాలు వున్నవి. పడమర శ్రీనైలంలో ఒకటి, తూర్పున శ్రీకాకుళంలో ఒకటి, వుత్తరం దాక్షారామంలో ఒకటి. వీటి మూటినిబట్టి మన దేశానికి త్రిలింగ దేశమనికూడా పేరు వచ్చింది. ఇవికాక ఇంకా కొన్ని ముఖ్యమైన శివక్షేత్రాలు వున్నవి—మహానంది, కాళహస్తి, కొటప్పకొండ, అమరావతి మొదలైనవి. ఇవన్నీకూడా ముఖ్యంగా చూడదగినవి. ప్రతిసంవత్సరమూ మీరు ఏదో ఒక పుణ్యక్షేత్రం దర్శిస్తూవుండండి.

మంగలింటి పిట్టగోడ
మదురు దాపున,
చాలసేపు నుండి రగడ
జరుగుచున్నది.

తెన్నెమీద తోలు నోరు
తెరిచియుండగా,
“పొడుతు”నంటు రోక లెగిరి
పడుతు నున్నది.

తోలు

పోర మొండికట్టె! ఒళ్ళు
పొగరువట్టెనా ?
మూతి పన్ను విరుగదంతె
మూల బడుదువు.

రోకలి

బండవెడవ! బోసినోరు
పాటవేయకు,

గుండె లదర బొడిచి పిండి
గొట్టి పంపెద!

తోలు

ఏడ్చినావు నీదు తాత
లెంద తెందతో,
పొడిచి పొడిచి వసికిమారి
పోయినారయా ?

ఇంతలోనె పొత్ర “మేమి
చేమి?” టంటునె,
దొర్లి దొర్లి తోటిపైకి
దూకుచున్నది.

తోలు

గొతుకోలు విరుగ కొట్టు
గొట్టుచుండినా
అయిన వారి నెత్తికెక్కి
ఆడజూతువా?

రచన : “ఏటుకూరి”

రో క లి

ఉత్తబండ కేమితెలియు
నోయి? పొత్రమా!
అయినవారె కొంపదీతు
రని యెఱుంగదు.

తో లు

మీరు మా మొగాలలోన
దూరకుండిన
కదలికన్న దుండ దనలు
కలత లుండవు.

రో క లి

మిమ్ము మమ్ము వరుస గలిపి
కుమ్ము లాడక,
గుంజిగాళ్ల కెప్పు డింత
గంజి జాఱునా?

తోలు కింక నోరుకదవ
వీలు చిక్కక,

వంకెనున్న ప్రాతదోలు
వంక చూచుచు:

తో లు

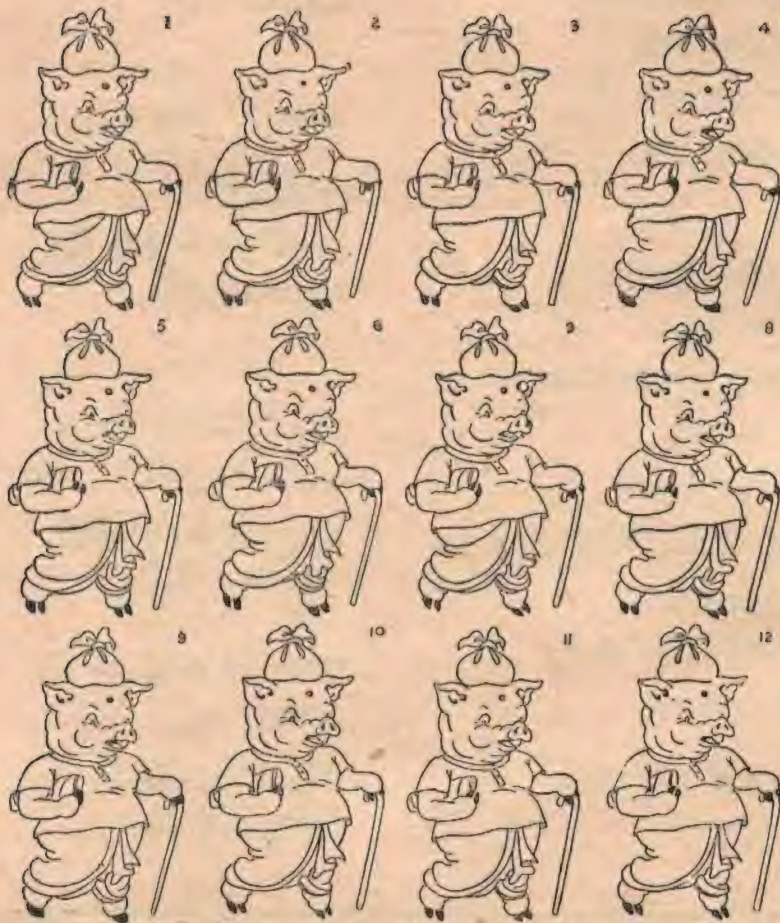
వింటివన్న లోకమెంత
వితయైనదో?
నోరువాయ గొడుతునెట్లు
దూరుచున్నదో!

దో లు

ఒక్కవై పె నిన్ను మోదు
చుండిరన్నయా!
నన్ను రెండుతట్ల బాదు
చున్న దెరుగవా?

ఇంతలోనె వచ్చి పడ్డ
దింటియాబిడ,
ఎక్కడున్న వక్కడే గు
టుక్కుమన్నవి.

పైన కనిపిస్తున్న పన్నెండు బొమ్మలలో రెండు తేడాగా ఉన్నాయి.
 ఆ రెండూ ఏవో కనుక్కోండి. మీరు కనుక్కోలేక పోతే జవాబుకి
 53-వ పేజి చూడండి.

ప్రాధుతిరుగుడు పువ్వు

సముద్రం చూచారుకద మీరు!—మన కంటికి కనపడవుగాని, భూమిమీద వున్నట్టే సముద్రం అడుగున కూడా గుట్టలు, మిట్టలు, గుహలు ఎన్నో వున్నాయి. ఆ గుహలలో పూర్వం చాలామంది నాగ కన్యలు నివసిస్తూ వుండేవారు. వాళ్ళ తండ్రి సాగడమే వాళ్ళకు అన్ని సౌఖ్యాలూ సమకూర్చేవాడు.

పగడపు తీగెలతో తయారయిన చక్కటి దుస్తులు ధరించి, బంగారపు ఛాయతో ఉండే పొడుగుపాటి జుట్టుగల ఆ నాగ కన్యలు ఎంతో అందంగా వుంటారు. వాళ్ళు నివసించే గుహలకు ముత్యాలు, పగడాలు తాపటం చేయటంచేత అవి ధగ ధగ మెరుస్తూ వుంటాయి. అక్కడి నేలంతా మెత్తటి తెల్లని యిసికతో నిండి, పరువులాగ ఉంటుంది.

ఆ నాగకన్య లందరకూ స్వారి చేయటానికి ముత్యపుచిప్పలతో చేసిన బళ్ళు తలకొకటి ఉంటై. మొఖమల్గుడ్డ వంటి మృదువైన నాచుతో దిండ్లు, బాలీసులూ కుట్టి బళ్ళలో అమరుస్తారు. మనం గుర్రాలను కట్టినట్టే వాళ్ళు బళ్ళకు బంగారు చేపలను కట్టితేలుతారు. ఫలానా స్థలానికి వెళ్లాలి అని నాగకన్యలు మనసులో తలుచుకుంటే చాలు, అవి వారిని అక్కడకు తీసుకుపోతాయి.

సముద్రం అడుగున నాగకన్యలు దాగుడుమూతలు ఆడేవారు, నృత్యం చేసేవారు, చేపలను పట్టేవారు. ఈ పనులతో వాళ్ళకు ప్రాద్దస్తమానమూ ఉబుసు పోయేది.

రాత్రిపడేసరికిల్లా బంగారు చేపలు నాగకన్యలను బళ్లెక్కించుకొని సముద్ర

తీరానికి చేరుస్తాయి. మన పిల్లలు గుల్లలు
 వీరుకుంటూ, గూళ్లు కట్టుకుంటూ
 సముద్రపు ఒడ్డున ఇంకలో అడుకోరూ!—
 అలాగే, నాగకన్యలు కూడా రాత్రల్లా అక్కడ
 సరదాగా అడుకునేవారు. ఇక తెల్లవారు
 తుండనగా, సూర్యుడు ఉదయించక
 పూర్వమే బంగారుచేపలు బళ్లు తీసుకు
 వచ్చి, వారిని మళ్ళీ గుహలలో దిగబెట్టేసేవి.
 అందుకనే సూర్యుడి వెలుగు ఎలావుండేదీ
 నాగకన్యలకు తెలియనే తెలియదు.

ఒకనాడు ఇలాగే అడుకోవటానికివచ్చిన
 నాగకన్యలలో ఒక కన్య పొరపాటున

సముద్రతీరాన దిగుబడిపోయింది. అమెను
 తీసుకుపోవటానికి వచ్చే చేపలబండి
 రాలేదు. పాపం అమె దిగులుతో సముద్రం
 పంక చూస్తూ ఒక గుట్టపైన కూర్చున్నది.
 ఇంతలో అమెకు తూర్పుదిక్కున ఒక
 వింతవెలుగు కనపడింది.

“ఏమిటది! అబ్బా, ఎంత అందముగా
 వున్నది! ఇది ఎక్కడినించి వచ్చింది!!”
 అని అదేపనిగా అటు చూడసాగింది.
 చూడగా చూడగా, అకాశం మధ్యని
 అద్భుతమయిన విడుగురాల రథమూ,
 రథములో ఒక మహారాజు కనపడ్డారు.

ఆ మహారాజును చూడటంతోనే నాగకన్య తన్నయురాలయింది.

"సముద్రపు అడుగున నివసించడం కంటే, ఈ ఒడ్డున ఇసుకలో ఆడుకోవడం కంటే, రథంఎక్కి ఆ మహారాజుతోకూడా తిరిగితే ఎంత బాగుండును" అని మనసులో ఆరాటపడి, అలా కనిపెట్టుకుని వుంటే రాజు తనను మాని తీసుకుపోతాడనే వుద్దేశంతో, అక్కడ గుట్టమీదనే కూర్చుంది.

పగటిపూటంతా ఆమె మహారాజుకోసం కనిపెట్టుకొని వున్నది. ఇంతలో రాత్రివేళ కావటంచేత తక్కిన నాగకన్యలు

సముద్రపు ఒడ్డున అడుకునేందుకు మళ్ళీ బిల్లెక్కి వచ్చేశారు. తమతో కలిసి అడు కునేందుకు రమ్మని వారు పిలిచినప్పటికీ ఆమె గుట్టమీదినుంచి కదలలేదు.

ఆమె ఆరోజు తను చూచిన వింతలన్నీ వాళ్ళతోచెప్పి "ఆ మహారాజు మళ్ళీవచ్చే వరకూ నే నిక్కడనే వుండిపోతా" నన్నది.

వాళ్లు ఎంతో చెప్పారు, 'ఆ మహారాజు రాడు ; మనం వెళ్లుదాము ర'మ్మని. కాని ఆమె పోలేదు. అలా పోకుండా నాగకన్య రోజులతరబడి ఆ మహారాజుకోసం కనిపెట్టుకొని, గుట్టమీదనే కూర్చునివుంది.

అయన ప్రతిరోజూ అకాశం మధ్యనించి వస్తున్నాడు, వెళుతున్నాడు, కాని గుట్టపైన ఒంటరిగా కూర్చుని తనకోసం తపించి పోతూవున్న ఆ నాగకన్యవేపు ఒక్కసారైనా కన్నెత్తి చూడనేలేదు.

‘ఈ గుట్టవయిన కూర్చోవటంవల్ల ఆ మహారాజుకు నేను కనపడకుండా తప్పి పోయినానేమో. పోనీ, మరొకచోటికి పోయి అయనకు చప్పన కనపడేలాగ కూర్చుందా’ మని తలచి ఆమె అక్కడినించి లేవ బోయింది. కాని, అదేమి చిత్రమో నాగ కన్య కాళ్ళు రెండూ భూమిలోకి పాతుకు పోయి ఊడిరాలేదు. క్రమంగా ఆమెశరీరం ఒక తామరతూడువలె మారి, పచ్చటి ఆకులు కూడా మొలిచాయి. ఆమెకున్న బంగారు ఛాయగల జుట్టు ఇప్పుడు బంగారు ఛాయగల రేకులయిపోయి, ఒక చక్కటి పువ్వు ఆకారం ఏర్పడింది.

ఈ పువ్వు మామూలుపూవుల లాంటిది కాదు. చాలా చిత్రమయింది. ఉదయాన మహారాజు తూర్పున బయలుదేరుతాడు గనుక అది తూర్పువేపు తిరిగి “సూర్య మహారాజా! ఇప్పుడయినా నామీద దయ కలగదా? నన్ను నీతో రథంమీద తిసుకు పోవా?” అని బతిమాలుతుంది! అయన వేపే తలయైత్తి చూస్తూ, దీనంగా వేడు కుంటుంది. మధ్యాహ్నమయేసరికి అయన నడినెత్తిన ఉంటాడుగనక పువ్వు కూడా అటే తిరిగి వుంటుంది. సాయం కాలమయేసరికి అయన పడమటికి పోయి అస్తమించుతాడు కదా. అందుచేత సాయంకాలం పడమటికి తిరిగివుంటుంది.

ఈ పువ్వు ఏమిటో మీకు తెలుసునా? ఇదే ప్రాద్దు తిరుగుడు పువ్వు, లేక సూర్య కాంతి పువ్వు. ఈ పువ్వు పుట్టుక ఈ నాగ కన్యనించేనని చెప్పతారు పూర్వులు.

కొంత సేపటికి లక్ష్మమ్మకు మూర్ఛతెలిసి,
“నన్నిక్కడ ఎందు కుంచారు?” అని పెద్ద
కేక పెట్టింది.

ఈ కేక కావలివాళ్లు విన్నారు. వారికి
ధైర్యం కలిగింది. నాగేంద్రుడు వచ్చే
గడుపు దాటిపోయింది. రాణిగారు బతికిం
దన్నారు. తొట్టి కిందికి దించారు. తాళాలు
తీసి మూతతీసారు. లోపల నెత్తురుమయం!
అందరికీ ఒక్కసారి గుండె ఆగిపోయింది.
రాజుగారు బాకుతీసి పొడుచుకుని చావ
పోయినాడు. కాని, మంత్రులు ఆయనకు
అడ్డుపడి, “అగపయ్యా, రాజా! పాము
కరిచినవా రంతా చచ్చి పోయారా? మన
దగ్గిర మహామంత్రవేత్త లున్నారు. రాణీ
గారు తప్పక బతుకుతారు” అన్నారు.

మంత్రగాళ్లు వచ్చి అట్టహాసంగా
మంత్రాలు చదవసాగారు.

రాణిగారు కళ్లు తెరిచి రాజును దగ్గరికి
పిలిచింది. ఆయన చెయ్యి పట్టుకుని,
“మహారాజా! ఎందుకు వృథాశ్రమ పడు
తారు. నాకు చావు సమీపించింది. నేను
పోతాను. మీరు మళ్లీ పెళ్లాడనని నాకు
ప్రమాణం చెయ్యండి. పాలూ అన్నమూ
ముట్టుకుని ప్రమాణం చెయ్యండి. మీరు
మళ్లీ పెళ్లాడితే మారుతల్లి నా పిల్లలకు
అన్నం పెట్టదు, నీళ్లు పోయ్యదు. కడిపెడు
పిల్లల్ని మీకు వప్పగించి పోతున్నాను.
మీకు మళ్లీ పెళ్లాడా లనిపిస్తే వాళ్లకు
పెళ్లిళ్లుచేసి, అత్తవారిళ్లకుపంపి, అతరవాత
పెళ్లాడండి” అన్నది.

“నేను అసలు పెళ్లే అడ” నని రాజు
ప్రమాణంచేశాడు.

పాపం, లక్ష్మమ్మకు ఆఖరుసారి పిల్లల్ని
చూసేభాగ్యం లేకపోయింది. తల్లిని చూచి

దడుసుకుంటారని వాళ్ళను దగ్గరికి రానివ్వలేదు. ఎన్నోవిళ్లు 'పిల్లలో', 'పిల్లలో' అని తపించిన ఆ మహాలక్ష్మమ్మ తల్లి, ఏడుగురు కూతుళ్ళను కనికూడా, వాళ్ళ అచ్చట్లూ ముచ్చట్లూ చూసుకోకుండా, వాళ్ళనే స్మరిస్తూ ప్రాణం విడిచింది.

లక్ష్మమ్మచావుకు ఊరంతా గొట్టున ఏడ్చింది. ఆమె శవాన్ని మంచి గంధపు చెక్కలతో దహనంచేసి రాజు యింటికి తిరిగి వచ్చాడు. పిల్లలు తల్లిని తలుచుకోకుండా ఎంతో జాగ్రత్తగా పెంచసాగాడు.

కొంతకాలం గడిచింది. నవాబ్జరాజు తానే తన బిడ్డలకు తండ్రి, తల్లి అయి వాళ్ళను సాకుతున్నాడు. పట్నంలో ఉన్న కాపులూ, కరణాలూ, రాజబంధువులూచేరి రాజుగారిని మళ్ళీ పెళ్లి ఆడమని అడిగారు. రాజు ఒప్పలేదు. మంత్రులు కూడా చెప్పి చూశారు. లాభం లేకపోయింది.

చివరకుమంత్రులొక ఉపాయంచేశారు. ఏడుగురు కూతుళ్ళనూ చాటుగా పిలిచి, "మేము చెప్పితే మీ నాన్నగారు వినకుండా ఉన్నారు. ఆయనను మళ్ళీ పెళ్లి ఆడమని మీరు చెప్పండి. మీకు ఆడపనులూ, మగ పనులూ కూడా మీ నాన్నగా రెన్నాళ్ళు చేస్తారు? పోయిన మీతల్లి తిరిగి రాదుకదా" అనిచెప్పారు. మంత్రులుచెప్పిన ప్రకారమే పిల్లలు తండ్రిని పెళ్లాడమని బతిమిలాడారు. కాని, రాజు ససేమిరా అన్నాడు.

ఇట్లా కాదని అప్పుడు మంత్రులేంచేశారంటే, మనుష్యులను పంపించి మరులమాతంగి ఆకులు తెప్పించి, వాటి పసరు సీకాయలో కలిపి తలంటుకోవడానికి పనివాళ్ళచేత ఇప్పించారు. దానితో తలంటుకోగానే రాజు "పెళ్ళో, పెళ్ళో" అని కలవరించసాగాడు. వెంటనే మంత్రులను

పిలిచి "ఎక్కడన్నా ఒక చక్కని చిన్నది ఉంటే చూసి నాకు పెళ్లి చేసేయ్యండి" అని అడిగాడు.

మంత్రులు సంతోషించి, ముగ్గురూ పెళ్లికూతురికొసం ఊళ్ళూ ఊళ్ళూ వెతక సాగారు. ఆఖరుకు వాళ్ళు సయనవాది పట్నంపిలే ధవళరాజుకొలుపుకు వచ్చారు. ఆ రాజుకు మాణిక్యాలదేవి అనే కుమార్తె ఉన్నది. అమెకు పెళ్ళి కావలసి ఉన్నది. ఆయన నవాభోజరాజుకు తన కూతురును యిస్తానన్నాడు. మంత్రులు సంబంధం స్థిరపరిచి ముహూర్తం పెట్టివేశారు.

నవాభోజరాజుకూ మాణిక్యాలదేవికీ పెళ్లి జరిగింది. కొత్తభార్యతోనూ రాజు చక్రపట్టణం తిరిగి వచ్చేటప్పుడు అన్నీ అపశకునాలే. వాళ్ళు పెళ్ళి చేసుకు వస్తుండగా తిరువుపిట్ట కూసింది. దారిలో ఒక చెట్టుకొమ్మ విరిగి రాజుమీదపడే పర్యంతమైంది. ఆయన చచ్చిపోవలసిందే గాని అదృష్టవశాత్తు తప్పించుకున్నాడు.

అప్పుడు రాజు బ్రాహ్మలయిన తన మంత్రులను పిలిపించి, "మంత్రులారా, నాకు సంబంధం మీరే చూశారు. ముహూర్తం మీరే పెట్టారు. పెళ్లిచేశారు.

ఈ అవశకునాలకు అర్థం కూడా మీరే చెప్పండి” అని అడిగాడు.

మంత్రులు అన్నిటికీ అన్నిసమాధానాలు చెప్పి రాజుగారిని సమాధానపరచాలని ప్రయత్నించారు. కాని, రాజుగారికి తన కొత్తభార్యమీద మనసు విరిగిపోయింది. తన పట్నంచేరుకొగానే ఆమెను వేరే మేడలో ఉంచి తాను పిల్లలతో వెనకటిలాగా ఉండసాగాడు. మాణిక్యాలదేవికి మంగళ సూత్రం తప్ప మరొక నగలేకుండా చేశాడు. ఆమెకు తిండికి కూడా గుప్పెడు గింజ లిప్పించలేదు. మంత్రులు బతిమాలితే రోజుకు మూడుసోలల జొన్నలుమోయిన ఇవ్వమని చీటి రాసి ఇచ్చాడు.

ఇంతలో ఒక నాడు నవాబోజరాజు జమాబందికి ఢిల్లీ పోవలసి వచ్చింది. పిల్లలను ఒంటిగా విడిచిపోవటం ఇష్టంలేక వారిని కూడా తన వెంట తీసుకుపోయే టందుకు యేర్పాట్లు చేయమని రాజు మంత్రులతో చెప్పాడు.

ఈ సంగతి తెలిసి మాణిక్యాలదేవి రహస్యంగా పిల్లలున్న మేడకు వచ్చి, “చూచారా అమ్మాయిలూ! మిమ్మల్ని మీ నాన్న ఢిల్లీ తీసుకుపోతారట. ఆయనతో

వెళ్ళితే మీకు, పాపం, అన్నం ఎవరు పెడతారు? నిల్లెవరు పోస్తారు? తలలు దువ్వి పువ్వు లెవరు పెడతారు? అందుచేత మీరు వెళ్ళకండి. మీ నాన్నగారు రమ్మంటే రామనిచెప్పండి. 'మాపిన్నిదగ్గరే ఉంటాం' అని అనండి" అని బోధించింది.

పిల్లలు తండ్రితో ఆ మాటే చెప్పారు. రాజు ఆశ్చర్యపోయినాడు. మారుతల్లిదగ్గర ఉండడానికి వాళ్ళ కభ్యంతరం లేకపోతే నాకుమటుకు దేని కనుకున్నాడు. వాళ్ళను మాణిక్యాలదేవి దగ్గర దిగవిడిచాడు. ఢిల్లీ నుంచి మంచి మంచి బట్టలూ, బొమ్మలూ, తినుబండారాలూ తెచ్చిపెట్టమని పిల్లలు అడిగారు. రాజు సరేనని వెళ్లిపోయినాడు.

మర్నాడు అమావాస్య. మాణిక్యాలదేవి సవితి పిల్లల్ని దగ్గరికి పిలిచి ఈ విధంగా చెప్పింది :

"అమ్మలూ, ఇవాళ పౌర్ణమి. పగలల్లా పడుండి రాత్రికి చంద్రుణ్ణి చూసి భోం చేశారంటే మీకు పున్నమచంద్రులవంటి మొగుళ్ళు దొరుకుతారు" అన్నది.

పిల్లలు ముందు సరేనన్నారు సంతోషంగా. కాని వాళ్ళు రోజల్లా ఉపవాసం ఉండగలరా? అందరికీ ఆకలి దహించుకు

పోసాగింది. వాళ్ళు ఆకలికి తాళలేక "పెళ్ళిళ్ళు కాకపోతే పీడా పాయె. మాకింత అన్నంపెట్టు" అని మారుతల్లిని బతిమాలారు.

"ఉపోషం ఉంటామని ఎందుకన్నారే, దండుముండల్లారా! మీకొసం నేను అన్నం వండి వార్చి కూర్చున్నానా?" అని మాణిక్యాలదేవి అందర్నీ కసికొద్దీ మొట్టింది.

ఆ పిల్ల లెప్పడూ మొట్టికాయలు తిన్న వాళ్ళు కారు. వాళ్ళకి పట్టరాని దుఃఖం వచ్చేసింది. తండ్రితో ఎందుకు ఢిల్లీ వెళ్లాం కామా అని విడిచారు.

“పస్తున్నవాళ్ళు ఊరి కే కూచోరాదు. మీరు తలా ఒక బిందె పట్టుకుని బావికి వెళ్లి నీళ్లు తోడుకురండి” అని మాణిక్యాల దేవి ఏడుగురికీ ఏడు చిల్లిబిందె లిచ్చింది.

పాపం, ఆ పసిపిల్లలు ఎన్నడూ ఏపనీ చేసినవాళ్ళు కాదు. వాళ్ళకి చేదవేసి నీళ్లు తోడటం చాతకాదు. బిందెలు మొయ్యటం అసలే చాతకాదు. కాని, చాతకాదంటే మాణిక్యాలదేవి ఒప్పుదు. ఆఖరికి కాసిని మంచినీళ్లయినా ఇవ్వమని పిల్లలు బతిమాలారు. నీళ్ళు తెస్తేకాని దాహ మివ్వ నన్నది మారుతల్లి.

ఇక విధిలేక బిందెలు చంకన పెట్టుకుని ఏడుగురూ బావికి బయలుదేరారు. దారిలో తమ తల్లిని తలుచుకుని, కష్టాలు తలుచుకుని పాపం ఏడువసాగారు. ఆ స్థితిలో వాళ్ళను చూసి జాలిపడేటందు కెవరున్నారు? వాళ్ళను కన్నతల్లి లక్ష్మమ్మ తప్ప! ఆ బిడ్డల వెంట ఎల్లప్పుడూ ఉంటున్న ఆ మహాతల్లి లక్ష్మమ్మ దారిలో ఆరటిచెట్టు కల్పించింది. ఆ చెట్లపళ్ళు అంది కోసుకుని ఏడుగురూ తిని కాస్త ఆకలి తీర్చుకున్నారు. నూతి దగ్గర నీళ్ళు తాగి దాహం తీర్చుకున్నారు. బావిలో బిందెలువేసి నీళ్ళు తోడుకుని బుజాల కెత్తుకుని తిరిగివచ్చారు. అవి చిల్లి బిందెలు కనక నీరంతా వారి ఒంటినిండా కారి బట్టలన్నీ తడిశాయి. ఇంటికి చేరేవరకు బిందెలో గంటెడునీళ్ళుకూడా మిగలలేదు.

“పిన్నీ, పిన్నీ! ఇవన్నీ చిల్లిబిందె లేమిటి?” అని పిల్లలు అడిగారు.

“తప్పుడు ముండలారా! బిందెలు నూతి కేసి కొట్టి చిల్లులుచేస్తారా?” అని మారుతల్లి మూరెడు క్రరతీసుకుని పిల్లల్ని బాదించింది. పిల్లలు ఏడిచివిడిచి అలిసిపోయి, “మమ్మల్ని దేనికి కొడతావు? నీకు మేమేమి అపచారం చేశాము? మాకు తిండి పెట్టకపోతే మానె, కాస్త దాహమన్నాయివ్వవా?” అని అడిగారు.

"ఇస్తాను ఉండండి" అని మాణిక్యాల దేవి లోపలికివెళ్లి, ఏడు లోటాలలో బొంత జెముడు పాలూ, జిల్లేడుపాలూ పోసుకుని, అందులో నాభి, నల్లమందూ కలిపి తెచ్చి, పిల్లల కిచ్చింది. అవి నిజంగా పాలే అనుకుని పిల్లలు గుటుకూ గుటుకూ తాగేశారు. అందరికీ గుండెలు బరువెక్కాయి. నాలుకలు పిక్కుపో సాగాయి. "అయ్యో, పళ్ళుతిప్పతోంది. పాలు చేదు విషం" అని ఏడిచారు పిల్లలు.

"మీనాన్నకూ మీకూకూడా నేను విషం కాలేదా? చావండి" అంటూ మాణిక్యాల

దేవి పిల్లల్ని కాలితో తన్ని పడమటింట్లోకి ఈడ్చి తలుపు గడియవేసేసింది.

కొనప్రాణంతో చావటానికి సిద్ధంగా ఉన్న పిల్లలకు ఆ లక్ష్మమ్మ కనిపించి, చాళ్లను చంపేస్తున్న విషం విడుగుడుచేసేసింది.

ప్రాద్దుకూకాక పిల్లలు చచ్చారో లేదో చూచామని మాణిక్యాలదేవి తలుపుతీసి చూసింది. అందరూ బతికే ఉన్నారు. "ఏన్నీ, చంద్రుడు పాడిచాడా" అని అడిగారు.

"పాడిస్తే నేను తెలుతానులే. మీరు పడుకోండి" అని మాణిక్యాలదేవి మళ్ళీ తలుపుమూసి వెళ్లిపోయింది. ఇంత విషం

తెనికూడా పిల్లలు చావకపోవటం ఆవిడకు అశ్చర్యం వేసింది.

మర్నాడు తెల్లవారుతోంది. పిల్లలు లేచి, "పిన్ని! పున్నమచంద్రుడేడి?" అని అడిగారు. "పున్నమచంద్రుడు పొడవనూ పొడిచాడు, కుంకనూ కుంకాడు" అన్నది మాణిక్యాలదేవి. "అట్లా అయితే మాకు అన్నం పెట్టు" అన్నారు పిల్లలు.

"ఇంకా ఉండి పూర్ణచంద్రుణ్ణి చూడకుండా భోంచేస్తారా? రాత్రిదాకా ఉపోషం ఉండండి. లేకపోతే మీకు ముసలి మొగుళ్లు దొరుకుతారు" అన్నది మారుతల్లి.

పిల్లలు అకలికి ఆగలేమంటే ఆగలేమన్నారు. "అట్లా గయితే స్నానాలు చేసి నీళ్ళు తెచ్చుకోండి, భోంచేద్దరుగాని" అన్నది మాణిక్యాలదేవి. "ఇంకా చీకటిగా ఉంది. మేము పోలే" మన్నారు వాళ్లు.

"మిమ్మల్నేమన్నా దయ్యం యెత్తుకు పోతుందా? అంత భయమైతే నేను వెంట వస్తాను పదండి" అని మాణిక్యాలదేవి

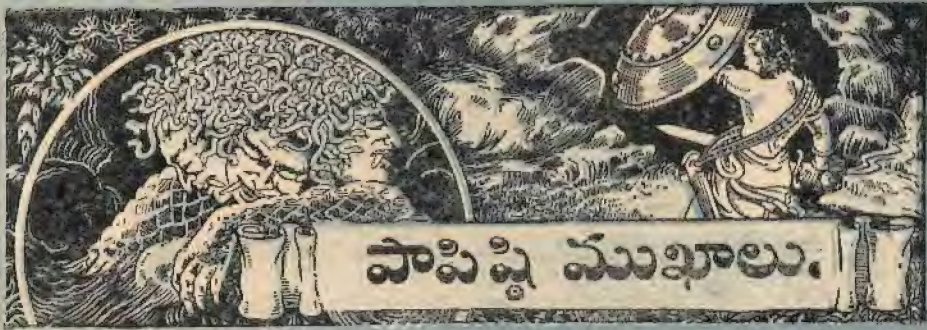
ఏడుగురినీ వెంటబెట్టుకుని ఊరికి దక్షిణాన అడవిలో ఉన్న పాడువడిన గుడిదగ్గరికి తీసుకుపోయింది.

"మీరంతా లోపలికి వెళ్లి, మంచి మొగుళ్ళు దొరకాలని దేముడికి దణ్ణం పెట్టుకురండి" అని పిల్లలను లోపలికి పంపించి, తలుపుమూసి తాళంవేసి, పాపిష్టి మాణిక్యాలదేవి యింటికి తిరిగి పోయింది.

ఆ బిడ్డలు అవిధంగా తొమ్మిది రోజుల పాటు అన్నం, నీళ్ళూ లేకుండా ఆ పాడు బడిన గుడిలో అల్లాడి పోయినారు. వాళ్ల అరణ్యరోదన ఎవరు వింటారు? వెరుగులల్లే ఆయిపోయిన వాళ్ల దేహాలుచూసి ఎవరు జాలిపడతారు? ఆమహాతల్లి లక్ష్మీతప్ప!

కన్న బిడ్డలు కటకటలాడిపోతుంటే భరించలేక లక్ష్మమ్మ గుడినిండా తేనె పట్టులు చేసింది. కొనప్రాణంతో ఉన్న పసిపాపల నోళ్ళలోకి తేనెధారలు కురవ సాగాయి. ఆ తేనెధారలతో వాళ్ల ప్రాణాలు కాస్త తెప్పరిల్లుకున్నాయి. [ఇంకా ఉంది]

పాపిష్టి ముఖాలు.

గ్రుడ్డివాళ్లు యీవిధంగా చెప్పసాగారు—

“ఇటు దక్షిణంగా కొంత దూరం పోతే ఒక పెద్దసరస్సు కనిపిస్తుంది. దానికి కొంచెందూరంలో ఒక మేడలో ముగ్గురు యక్షకన్యలు ఉంటారు. వాళ్లు రాత్రిళ్లు ఇంద్రలోకంనించి వచ్చి, ఆ సరస్సులో స్నానంచేసి, ఆ రాత్రి అల్లా అక్కడి మేడలో నిద్రపోయి తెల్లవారేలోగా దేవలోకం చేరుకుంటారు. మీరు మూడుతలల రాక్షసుణ్ణి చంపటానికి ముఖ్యంగా మూడు వస్తువులు కావాలి—అవి ఏమిటంటే, ఒక మాయనంచీ, పంకరకత్తి, మాయకిరీటం. ఇవి మూడూ ఆ యక్షిణుల దగ్గర ఉంటై. ఆ యక్షకన్యలు నిద్రపోబోయేముందు తమ నెత్తిన పున్న కిరీటాలని అక్కడి గోడలకి తగిలించి వదులొంటారు. ఆ కిరీటాలని తిరిగి తలలకి పెట్టుకొంటేనే

గాని వాళ్లు దేవలోకంచేరలేరు. అందుకని, మీరు ఎలాగైనా వాళ్ళ కిరీటాలని కాజేశారంటే, మీకు ఆ మూడు వస్తువులూ యిస్తారు. వాటితో ఆ మూడు తలల రాక్షసుణ్ణి తేలికగా చంపవచ్చును.”

“సరే, బాగానే ఉంది. మీగుడ్డును మళ్ళీ మీకాళ్ళదగ్గర పెడుతున్నాను తీసుకోండి” అని వృద్ధుడూ, భీరవర్ముడూ గ్రుడ్డుని వాళ్ళ కాళ్ళదగ్గర పెట్టి ఒక్కసారిగా మళ్ళీ గాలిలోకి ఎగిరిపోయారు.

గ్రుడ్డివాళ్లు చెప్పిన గుర్తులని బట్టి పోగా పోగా ఒక పెద్ద తోట, అందులో ఒక సరస్సు, ఆ సరస్సు చుట్టూ చలువరాతితో కట్టబడిన ఒక పెద్ద మేడా కనిపించినై. మేడలో మూడు హంసతూలికా తల్వల మీద ముగ్గురు యక్ష కన్యలు గాఢనిద్ర

ఒక గ్రీకు కథకు అనుకరణ

పాతున్నారు. అప్పుడు కప్పుడే తెల్లవార
బోతోంది. మరి కొంచెం సేపట్లో వాళ్లు లేచి,
మళ్లీ తమ తమ కిరీటాలు పెట్టుకుని
దేవలోకం చేరుకుంటారు. ఇక అట్టే
అలస్యం చేస్తే లాభంలేదు. అందుచేత
వృద్ధుడు ధీరవర్ముణ్ణి త్వరగా పోయి వాళ్ల
కిరీటాలు యెత్తుకు రమ్మన్నాడు.
ధీరవర్ముడు కూడా అలాగే అడుగులో
అడుగువేసుకుంటూ, విమాత్రం శబ్దమూ
చెయ్యకుండా యెంతో జాగ్రత్తగా వెళ్లి
కిరీటాల్ని ఎత్తుకొచ్చాడు.

అయితే వాళ్లకి కావలసింది ఆ కిరీటాలు
కాదుగదా! అందుచేత ఆ మూడు
కిరీటాలూ జాగ్రత్తగా తమ దగ్గర వుంచు
కుని, అనందంగా పాటలు పాడటం
మొదలు పెట్టారు. ఈ గండ్రగోళం చెవిని
పడంగానే ఆ యక్ష కన్యలు ముగ్గురూ
ఒక్కసారిగా ఉలిక్కిపడి లేచి కూచు
న్నారు. తమ కిరీటాల కోసం చూసు
కున్నారు. కనిపించలేదు. గాభరాగా అటూ
యిటూ చూశారు. నరస్సు ఒడ్డున
వృద్ధుడూ, ధీరవర్ముడూ అడుతూపాడుతూ

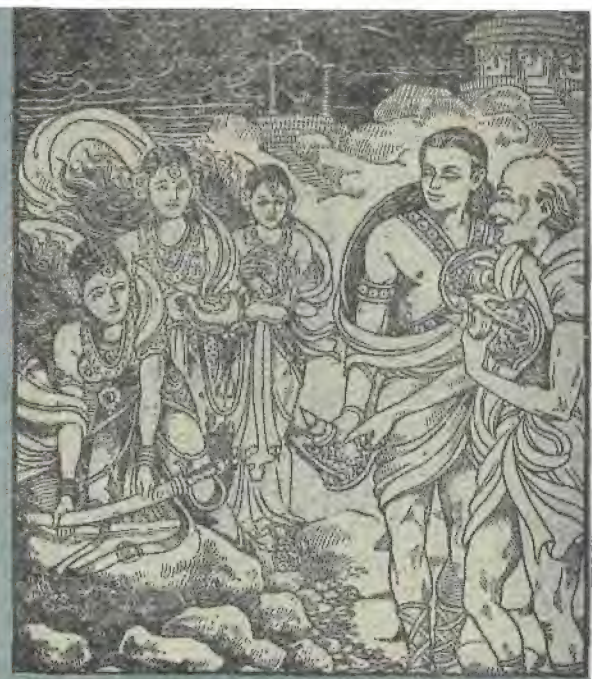
వుండటం వారికి కనిపించింది. వాళ్ల దగ్గర తమ కిరీటాలు వుండటం చూసేసరికి యక్షకన్యలకు పట్టరాని కోపం వచ్చింది. ఒక్క పం.గున వృద్ధుడూ, ధీరవర్ముడూ వున్న చోటికి వచ్చారు. కాని పిళ్లె అంత తేలికగా చిక్కుతారా! వాళ్ళని దాదాపు దగ్గరికి రానిచ్చి యిద్దరూ ఒక్క సారిగా గాలిలోకి ఎగిరిపోయి. అక్కడినించి, వాళ్ళకి కిరీటాలు చూపించి ఏడిపించటం మొదలు పెట్టారు. యక్షిణులకు యేమి చెయ్యటానికి తోచలేదు. కిరీటాలు లేనిదే వాళ్లు చెయ్యగలిగింది ఏమీలేదు. అందు చేత 'మా కిరీటాలు మా కివ్వండి.' అని ఎంతో బ్రతిమాలుకోసాగారు.

అప్పుడు వృద్ధుడు యిలా అన్నాడు—
"అలాగే యిస్తాను. కాని, వాటికి బదులుగా మీరు మాకు మూడుపస్తువులు యివ్వాలి. అవి మీరు యిచ్చేవరకూ మీ కిరీటాలు తిరిగి యివ్వను."

"సరే అలాగే యిస్తాము. అవేవో చెప్ప" అన్నారు ముగ్గురు యక్షిణులూ ఒక్కసారి.

అప్పుడు వృద్ధుడు గ్రుడ్డివాళ్లు చెప్పిన సంచి, కత్తి, కిరీటమూ కావాలని కోరాడు.

సరే మొదటి యక్షిణువెళ్లి ఒక సంచి తెచ్చింది. అది జింకచర్మంతో చెయ్యబడిన

చిన్నమనిపర్సులాంటిది. దానిమీద అక్కడక్కడ బంగారుపూలు కుట్టివున్నై. రెండో యక్షిణువెళ్లి ఒక పాడుగాటి కత్తి తెచ్చి యిచ్చింది. అది తళతళమెరుస్తూ చాల పదునుగా వుంది. మూడో యక్షిణువెళ్లి ఒక ఉక్కు కిరీటం తెచ్చింది. ఈ మూడిటిని ఒక్కచోటవుంచి, యక్షిణులు వృద్ధుడిని "యిక దిగిరావయ్యా మహానుభావా. నీవు కోరిన మూడుపస్తువులూ యివ్వగో. యివి తీసుకుని మా కిరీటాలు మాకిచ్చి నీదారిని నువ్వు పో" అన్నారు.

సరేనని వృద్ధుడూ, ధీరవర్ముడూ ఆ మూడు పస్తువులూ తీసుకుని వాళ్ల కిరీటాలు

వాళ్ళకిచ్చి తిరిగి రిప్పున గాలిలో తేలిపో సాగారు.

“బ్రతుకు జీవుడా. మనల్ని యింతటితో వదిలిపెట్టాడుగాని, ఆ కిరీటాలే తీసుకు పోయివుంటే మళ్ళీ మనకు దేవలోక ప్రాప్తి వుండేదే కాదు” అని యక్షిణులు అక్కడ నిలవకుండా తమతమ కిరీటాలుపెట్టుకుని దేవలోకానికి బయలుదేరి పోయారు.

* * *

అప్పటికి బాగా తెల్లవారింది. ధీరవర్షుడూ, వృద్ధుడూ మళ్ళీ భూమిమీదికి దిగి ఒక చోట కాసేపు విశ్రాంతి తీసుకుందామని కూర్చున్నారు. ఇంటిదగ్గర నుంచి బయలు

దేరినతర్వాత ఇంతవరకూ, తిండి అంటూ లేదు గనక ధీరవర్షుడికి తగని ఆకలి వేస్తోంది. చుట్టూ చూశాడు. ఏమీ కనిపించ లేదు. నేరు తెచ్చి వృద్ధుణ్ణి అడిగాడు, ఆకలి తీరే మార్గం ఏదైనా చెప్పమని.

ఇది విని, వృద్ధుడు పకపకా నవ్వు సాగాడు. ధీరవర్షుడికి ఎక్కడలేని కోపం వచ్చింది. “నాకు ఆకలి మండిపోతోందంటే నీకు నవ్వుగా వుందా? రెక్కల చెప్పలు తొడుక్కుని నన్ను మొదట మోస గించి గాలిలో గొప్పగా ఎగిరినట్లుగానే, ఆకలికాకుండా వుండేందుకు నువ్వేమైనా మందు తిన్నావేమో!” అన్నాడు రోషంగా.

“అదిగాదోయ్ పిచ్చినాయనా, ఇంత కష్టపడి మనం సంపాదించిన మూడు వస్తువులూ ఎందుకనుకున్నావ్! వాటిని గురించి అడిగి తెలుసుకోకుండా ‘ఆకలి’ అని నువ్వు గోలపెట్టేసరికి నాకు నవ్వు వచ్చింది. ఎందుచేతనంటే ఆకలి తీర్చేందుకే మనం ఆసంచి కోరింది. అది మన దగ్గర వున్నంతకాలం మనకు ఆకలి భయం అక్కర్లేదు” అని చెబుతూ తనదగ్గరవున్న ఆసంచినీ మూతి విప్పి బోర్లించాడు. సంచి బోర్లించగానే దాంట్లో నించి రక రకాల పళ్లూ రాసాగినై. “ఇక చాలు, ఈ పూటకీ”

అని ధీరవర్మడు అనేవరకూ వృద్ధుడు సంచి
మూతి తెరిచే వుంచాడు. తర్వాత మల్లి
దానిమూతి విగించి తన డగ్గిర భద్రంగా
దాచివుంచాడు.

సంచిలోంచి వచ్చిన పళ్లూ అపి కడుపు
నిండా తిని ధీరవర్మడు "అమ్మయ్య! ఇక
రెండురోజులవరకూ ఏమీ తిండిఅక్కర్లేదు
అన్నాడు. తర్వాత వృద్ధుడు, యక్షిణు
లిచ్చిన కత్తిని ధీరవర్మడికి ఇచ్చి అంతకు
ముందు అతని వద్దవున్న కత్తిని విసిరి
పారేశాడు. తర్వాత మాయకిరీటం చూపి,
ఈ కిరీటాన్ని నీ నెత్తిన పెడతాను. భలే
గమ్మత్తు జరుగుతుంది చూడు" అంటూ
ఆ మాయకిరీటాన్ని ధీరవర్మడి నెత్తిన
పెట్టాడు. కిరీటం నెత్తిన పెట్టగానే ధీర
వర్మడు ఒక్కసారిగా మాయమైనాడు.
ఒక్క కిరీటం మాత్రమే వృద్ధుడి పక్కన
గాలిలో నిలిచింది.

"ఇప్పుడెక్కడున్నావ్ మనమడా?" అని
అడిగాడు వృద్ధుడు.

"ఎక్కడెమిటి! ఎప్పటిలాగా నీ ప్రక్కనే
వున్నాను" అని బదులు చెప్పాడు
ధీరవర్మడు.

"నేను నీకు ఎప్పుటిలా కనిపిస్తు
న్నానా?" అని అడిగాడు వృద్ధుడు.

"అహ, బాగానే కనిపిస్తున్నావు. నేను
నీకు కనిపించటంలేదా ఏమిటి?" అని
అశ్చర్యంగా అడిగాడు ధీరవర్మడు.

"లేదు. నీతలకు నేనుపెట్టిన కిరీటం
మాత్రమే గాలిలో నిలిచి కనిపిస్తోంది.
ఇదేవిధంగా ఆ రాక్షసుణ్ణి చంపబోయే
టప్పుడు నువ్వు వాడిని చూడగలుగుతావు
గాని, నువ్వు ఎక్కడ వున్నానో వాడు
కనుక్కోలేడు. మరి చూశావా! యక్షిణులు
యిచ్చిన మూడు వస్తువులూ మన కెంత
ఉపయోగపడ్డయ్యాయి" అని చెప్పి మళ్ళీ
బయలుదేరారు.

[ఇంకా వుంది]

పూర్వకాలంలో గుడ్ల గూబ యిప్పటి మోస్తరుగా వెలుగు చూచి భయపడేది కాదు. అది తక్కిన పక్షులన్నీటితో పాటు పగటిపూట ఆహారంకోసం తిరిగి, రాత్రి వచ్చి గూడు చేరుకొనేది, అయితే, ఈనాడు అది పగలల్లా దాగుకొని, దొంగలాగ రాత్రి పూట యెందుకు సంచారం చేస్తుందీ అని అడుగుతారేమో? గుడ్లగూబ ఇలా చేయడానికి, చాలా చిత్రమయిన కథ ఒకటి వున్నది. చెబుతా వినండి:

ఒకనాడు మామూలుగా గుడ్లగూబ, పగటిపూట ఆహారాన్ని వెదకుకొంటూ అడవులవెంట బయలుదేరింది. అది ఒక చెట్టు కొమ్మపైన కూర్చునివుండగా, వేటగాడొకడు విల్లు ఎక్కుపెట్టి దానిని కొట్టాడు. కాస్తంతలో గురితప్పిపోవటంచేత, గుడ్లగూబ కొనప్రాణాలతో ఒక తుప్పలో పడి చిక్కుకున్నది. వేటకాడు వెతికి వెతికి

విసిగిపోయి, గూబ కనపడకపోవటంచేత తనదారిని తను పోయాడు.

తుప్పలో చిక్కుకొన్న గుడ్లగూబ బాధచేత లేవలేక, అక్కడనే దీనంగా ఆరుస్తూ వుంది. ఈ ఆరుపు విన్న కాకమ్మ, గూబను చూచి జాలిపడింది. 'కష్టాలు ఎవరికయినా వస్తాయి, ఇటువంటిప్పుడు సాయపడితేనే నిజమైన సాయం' అనుకుని, దానిని తమయింటి వైద్యుడయిన కోకిలడాక్టరు వద్దకు తీసుకువెళ్లి, వారి ఆసుపత్రిలో చేర్పించింది.

గుడ్లగూబ పీనాసి అనేసంగతి కోకిలడాక్టరుకు ఇదిఫరకే తెలుసు. పీనాసిగా ఉండేవాళ్ళు సమయం చిక్కినప్పుడు దగాచేయటానికయినా జంకరు. ఇటువంటి వాళ్లను డాక్టరు రోజూ ఎంతోమందిని చూస్తూవున్నాడు.

అందుచేత ఇప్పుడు, తనకు స్నేహితురాలైన కాకమ్మ, వైద్యంకోసం గుడ్లగూబను

తనుకురాగానే "కాకమ్మా! నువ్వు బాలి గుండె కలదానివి. నల్లనివన్నీ నీళ్లూ, తెల్లని వన్నీ పాలే అనుకుంటున్నావు కాని, లోకంలో ఎవరి నైజం ఎటువంటిదో తెలుసుకోలేవు. గూబనంగతి నీకు తెలియదు కాని, నేను బాగా ఎరుగుదును. దానిపైన జాలిపడటంకాని, దానిని చేరదీయటంగాని మంచిదికాదు, తరువాత నీ యిష్టం" అని కోకిలడాక్టరు సలహా యిచ్చాడు.

కాని, ఏమైనాసరే కాకమ్మకు మాత్రం, మాట తిరగటం యిష్టంలేకపోయింది.

"అయ్యా, డాక్టరుగారూ! తెలిస్తే తెలియకో నేను బాగుచేయిస్తానని చెప్పి దానిని రమ్మన్నాను. మధ్యలో విడిచిపెట్టడం ధర్మంకాదు. గూబవల్ల యే కష్టంవచ్చినా, నష్టం వచ్చినా నాదేబాధ్యత. మీరు సంకయించక దాని ఒళ్ళు నయంచేయండి" అని కాకమ్మకోరింది.

కాకమ్మ మాటనమ్మకంపడక కోకిల డాక్టరు గూబకు చికిత్స ప్రారంభించాడు. దేవుడి దయవల్లా, డాక్టరుచేతి చలవవల్లా గుడ్లగూబకు త్వరలోనే పళ్లునిమ్మళించింది.

డాక్టరుగారు యింక కట్టుం అడుగుతారనే సమయానికి గూబకు దుర్బుది

పుట్టి, ఎవరికితెలియకుండా రాత్రికిరాత్రి అడవులలోకి పారిపోయింది. తెల్లవారేసరికి ఏముందీ?.. గూబ పడుకునే మంచం బాళీ!

డాక్టరుగారు కాకమ్మకు కబురుచేశారు. గూబచేసినమోసం తెలియగానే కాకమ్మ తెల్లబోయింది. 'డాక్టరుగారు ముందుగానే చెప్పారు, వారి మాట వినకపోతినే' అని విచారించింది. 'అబ్బా! పైకి మంచిగానే కనబడుతూ, లోకంలో ఇంత ద్రోహంచేసే వాళ్ళు ఉన్నారా' అని అమాయకురాలు కాకమ్మ అశ్చర్యపోయింది.

“డాక్టరుగారూ! అయిందేదో అయింది. ఈవిధంగా మీకు శ్రమ కలిగించినందుకు చాలానొచ్చుకొంటున్నాను. గూబకు వైద్యం చేసినందుకు యెంతఅయిందో చెప్పండి. ఆసామ్ము నేనే ఇచ్చుకొంటాను” అన్నది.

అప్పుడు కోకిలడాక్టరుగారు ఈ సంగతులన్నీ తన భార్యతో ఆలోచించి వచ్చి, “కాకమ్మా! ఉపకారానికి పోతే అవకారం ఎదురయింది కాని, యిందులో పాపం, నువ్వు తిన్నదీ కుడిచినదీ ఏమైనా ఉన్నది గనకనా? ఎవళ్ళనుపడితే వాళ్ళను సమ్మేస్తావు. నువ్వు వెర్రిబొగులదానివని తెలిసే నేను ముందుగా చెప్పాను కూడాను. సరేలే. ముందయినా జాగ్రత్తగా ఉండు. ఇప్పుడు—మాట తిరిగిపోలేక కదా, గూబ చెల్లించవలసిన సామ్ము నీవే యిచ్చుకుంటా నంటున్నావు. ఇంతకాలమై మనం స్నేహంగా ఉంటూ, వస్తున్నదికదా అని

డబ్బు గుంజుకోవటానికి నేను ఒప్పును. అయితే ఒక్క విషయం: గూబ చేసినద్రోహం ప్రపంచం ఉన్నంతకాలమూ ప్రజలు చెప్పకోవాలి. అందుకని నేనూ, నా భార్య ఒక యేర్పాటు ఆలోచించాము. ఆమె తనగ్రుడ్లను నీగూటిలో పెడుతుంది. నీవు వాటిని పొదిగి పిల్లలను చేయాలి. ఈ వింతనిమిటి? అని లోకులు తెలుసుకోబోయినప్పుడల్లా, నీకూ నాకూకూడా గూబ చేసిన ద్రోహం జ్ఞాపకం వచ్చి, కథగా చెప్పకుంటారు” అని కోకిల డాక్టరు చెప్పేసరికి, కాకమ్మ నంతోషంతో ఈ ఏర్పాటుకు వప్పుకొంది.

నాటినించి నేటివరకూ పగటిపూట తల ఎత్తుకు తిరగాలంటే గుడ్లగూబకు భయమే. పొరబాటున అది దారి తప్పి బయట పడిందో, కసిపూనిన కాకమ్మ దానిని పొడిచి పొడిచి తరుముతుంది.

అనుమానం

అనగనగా ఒక పట్టణంలో ఒక రాజు ఉండేవాడు. ఆయనకు అనుమానం ఎక్కువ. అ అనుమానమే ప్రతివిషయంలోనూ ఆయనకు ప్రాణంమీదికి తెచ్చేది.

ఆ ఊళ్లోనే రామయ్య అనే మోసగాడు కూడా ఉన్నాడు. అతనికి జ్యోతిషం ఏమీ తెలియకపోయినప్పటికీ, యుక్తివల్లా, తెలివి తేటలపల్లా తనొక గొప్ప జ్యోతిష్కుడనని లోకాన్ని నమ్మించగలిగాడు. అతనికి కొంచెం పేరు రాగానే రాజుగారు అతనిని తమ అస్థానంలో జ్యోతిష పండితునిగా పెట్టుకొన్నారు.

ఒకప్పుడు రాజ్యంలో కాటకం పట్టింది. రామయ్యను పిలిపించి “దీని కేమిటి సాధనం?” అని రాజుగారు అడిగారు.

అందుకు రామయ్య “ప్రభూ! కాటకం మాట కేమి గాని, విలినవారి జాతకచక్రం చూడగా పరరాజు ఎవరో త్వరలోనే

మనపైకి దండెత్తి వచ్చేటట్లున్నది” అని అంటూ, సంశయంతో ఊరుకున్నాడు.

అతను సందేహించటం చూచేసరికి రాజుగారి అనుమానం ఎక్కువయింది. ఆయన రామయ్యను విషయం అంతా వివరంగా చెప్పమని తొందరపెట్టసాగారు.

అప్పుడు రామయ్య “ఇంకేముంది, మహారాజా! రాజ్యపతనంతరవాత అరణ్యవాసం కూడా జాతకంలో రాసివున్నది. ఏమిటా ఈకర్మం అని ఆలోచిస్తున్నాను” అని నిశ్చనములుతూ చెప్పాడు.

ఇది విని రాజుగారు మంచం వట్టారు. ఈ గుట్టులన్నీ తెలుసుకొన్న పరాయిరాజు నిజంగానే దండెత్తి వచ్చాడు. “ఇప్పుడు చేయవలసినది ఏమిటి?” అని రామయ్యను రాజు అడిగాడు. “విమున్నది ప్రభూ! జాతక రీత్యా అడవిపాలు కావలసిన యోగం ఉండనే ఉన్నది కాబట్టి, అ ప్రయత్నం

మధ్యాహ్నం సుఖించేవి . బాపట్ల

చేయడమే క్షేమం" అంటూ రామయ్య చెప్పాడు. అతను పోసిన పిరికిమందు తలకు యెక్కడంవల్ల మన రాజుగారు అడవికి పోయే ఏర్పాటు చేసికొన్నారు. అప్పుడు పరాయిరాజు నులువుగా ఈ రాజ్యం ఆక్రమించుకొన్నాడు.

మన రాజుగారు రాజ్యంవదిలి అడవులు పట్టి వెళ్లిపోయారే కాని, రామయ్యమట్టుకి పట్టణం వదిలిపోలేదు. అతను క్రొత్తరాజు అనుగ్రహాన్ని సంపాదించి, ఆయన కొలువులో జ్యోతిషపండితునిగా కుదిర్చాడు.

కాని, రామయ్య అంతటితో పూర్తుకోలేదు. పాతరాజును చంపించాలనే

దుర్బుద్ధి అతనికి కలిగింది. "పాతరాజు బ్రతికి వున్నంతవరకు మీకు సుఖంలే"దని క్రొత్తరాజుతో కొండెములు చెప్పాడు. క్రొత్తరాజు అతనిని చంపినవారికి వెయ్యి రూపాయలు బహుమానం యిస్తానన్నాడు. రామయ్యకు ఈ డబ్బు కూడా తనే కాజేయ్యాలని దురాశ వుట్టింది.

క్రొత్తరాజుదగ్గర శలవుతీసుకొని ఎలాగో శ్రమపడి రామయ్య పాతరాజుగారుండే జాగా చేరుకొని, వారి పరిస్థితులకు ఎంతో విచారపడుతున్నట్టు నటించాడు.

ఆతరవాత రామయ్య కొంతసేపటికి, తనను క్రొత్తరాజు పట్టణంనుంచి వెళ్లగొట్టాడంటూ చెప్పకొని యేడిచాడు. అమాయకుడైనరాజు అతని మాటలువిని జాలిపడ్డాడు.

రాజుగారికి తనమీద నమ్మకం కలిగేటందుకని, రామయ్య ఇక్కడనే వారితో పాటు అడవిలో ఉండిపోయాడు. ఒకనాడు రాజు రామయ్యను వెంటబెట్టుకొని పికారువెళ్లాడు.

దోవలో రాజుగారికి దాహమయింది. రామయ్య ఒక బొక్కెనలో నీళ్లు తోడుకు వచ్చి ఆయన కిచ్చాడు. రాజు నోటిదగ్గర

పెట్టుకొని తాగుతూవుండగా చెట్టుకొమ్మపైన కూర్చునివున్న ఒక ఉడత ప్రతిబింబం అ నీళ్లలో కనపడింది. 'అయ్యో! నీళ్లతోపాటు ఉడతనుకూడా మింగివేశాను కాబోలు'నని రాజుకు కంగారు వుట్టింది.

ఈ సంగతి ఆయన రామయ్యతో చెప్పే సరికి, "అవునండి ప్రభూ! అదేదో నీళ్లలో అడ్డుపడటం నేనూ చూశాను. అది తప్పక ఉడతే అయివుండాలి. లేకపోతే, ఇంత వరకూ కొమ్మపైన కూర్చున్న ఉడత కనపడకపోవటం మేమిటి?" అని అతను అనగానే రాజుగారికి అనుమానం మరి ఎక్కువై పోయింది. ఇది కారణంగా ఆయనకు భరించలేని కడుపునొప్పి ప్రారంభమైంది. రామయ్యచేసిన కపటనాటకమంతా మంత్రి కనిపెడుతూనే వున్నాడు.

పేరొందిన వైద్యులువచ్చి, రాజుగారికి పమనం కావటానికి మందిచ్చారు. కళ్ళు మూసుకొని ఆయన కక్కుకొంటున్న సమయంలో మంత్రిచేసిన ఏర్పాటు ప్రకారం ఒకఉడత కిందపడింది. దానిని కంటితో చూడగానే రాజుగారికి కడుపు నొప్పి, దానితో తక్కిన అన్నిబాధలూ పోయినాయి. ఆయనకు వంట్లోనూ మనసు లోనూ తేలికగా ఉన్నట్టనిపించింది.

అప్పుడు మొదటినించి రామయ్యచేసిన మోసాలన్నీ పూసగుచ్చినట్టుగా రాజుకి మంత్రివెప్పాడు. ఈ అవకతవకజ్యోతిష్టుణ్ణి పెట్టుకొన్నందువల్లనేకదా రాజ్యం పోయిందని రాజు అనేకవిధాల చింతించాడు.

మంత్రి తెలివితేటలవల్ల కొత్తరాజుతో సంధిజరిగి మన రాజుగారికి మళ్ళీ రాజ్యం వచ్చేసింది. కపటి అయిన రామయ్యను బతికి ఉన్నంతవరకూ ఖయిదులో పెట్టి వుంచారు. నాటినుంచి మన రాజుగారు మరెన్నడూ జ్యోతిషం నమ్మనూలేదు, అనుమానాలకు తావివ్వనూలేదు.

గాజు రేగు పండు

ఒక రైతుకు ముగ్గురు కుమార్తె లుండే వారు. అందులో చిన్నది అందమైనది. ఆమె పేరు సుందరి. రూపంలోనే గాక గుణాలకుకూడా ఆమె సుందరే. పెద్దవాళ్లు యిద్దరి మనస్సు మంచిదికాదు. వాళ్లు పనిపాటలన్నీ సుందరిమీదికే తోసివేసి, పైగా ఆమె చేసేదానిలో లోపాలుఎంచుతూ వుండేవాళ్లు. అంతేకాదు; అమాయకురాలైన సుందరిని పిచ్చిపిల్ల అని పిలిచేవాళ్లు. ఏమన్నప్పటికీ, సుందరి ఓర్పుకొని వుండేది.

ఒకరోజున తండ్రి సంతకుపోతూ, కూతుళ్ళను పిలిచి, ఎవరికేం తెచ్చిపెట్టమంటారని పేరుపేరునా అడిగాడు.

పెద్దకూతురు విలవయిన మణిహారం కావాలన్నది. రెండవ కూతురు చక్కటి జరిపీర కావాలన్నది. “వీలునుబట్టి నాకు వెండి పళ్లెమూ, గాజురేగుపండు తెచ్చి పెట్టండి” అని సుందరి అన్నది.

తండ్రి వెళ్లింది మొదలుకుని ఎప్పుడు తిరిగి వస్తాడా అని అక్కలిద్దరూ ఆత్రపడి పోయారు. సుందరి మామూలుగా యింటి పనులు చూసుకొంటూ, తల్లిని కనిపెట్టుకొని వున్నది. ఒకవారంరోజులకల్లా తండ్రి తిరిగి వచ్చాడు. అతను వచ్చినట్టు వీధిలో అలికిడి కాగానే అక్కలిద్దరూ తండ్రిని చుట్టేశారు. సుందరి మాత్రం తండ్రి దుస్తులు అందుకొని, మంచిసీల్లిచ్చి అతని కేమసమాచారాలు కనుక్కొన్నది.

“తల్లీ! నీవు కోరిన వస్తువులకోసం చాలా తిరగవలసి వచ్చింది. ఐతే ఏమిలే, దొరికాయి. అదేసంతోషం” అని సుందరితో తండ్రి చెప్పాడు. “అయ్యో! నాన్నకు శ్రమ యిచ్చానుకదా” అని ఆమె విచారించింది. “అయితే, వీటితో యేం చేస్తావమ్మా?” అని తండ్రి అడిగాడు. “రేగుపండును పళ్లెంలో నూరతాను” అని సుందరి చెప్పే

సరికి, "ఏచ్చిపిల్లా! ఇదేమి ఆట!!" అని అతను నవ్వాడు.

పెద్దామె మణిహారం వేసుకొన్నది. రెండవ ఆమె జరిచీర కట్టుకొన్నది. అవి చూచుకొని వాళ్లు మురిసిపోయారు. సుందరి వెండిపల్లెంలో గాజురేగుపండు పెట్టి చిరునవ్వుతో అడేపనిగా నూరుతున్నది.

కొంతసేపటికి సుందరికి పల్లెంలో ప్రపంచమంతా కళ్ళకు కట్టినట్టు కనపడింది!— సింహాసనంమీద కూర్చున్న రాజు, సముద్రం మీద పోయే ఓడలు, పట్టణంలో మేడలు— ఒకటేమిటి, అన్నీ స్పష్టంగా అగపడుతున్నాయి. ఏటిని చూడటం ఒక ఆటగా పెట్టుకొని, సుందరి ఆశ్చర్యపోయి, ఆనందించేది.

సుందరి యిలా సరదాగా వుండటం చూచి, అక్కలిద్దరూ ఓర్వలేకపోయారు. ఆ పల్లెమూ, పండు ఎలాగయినా కాజేదామని వాళ్లకి దుర్బుద్ధి వుట్టింది. పెద్దళ్ల తన మణిహారానికి బదులు వాటిని ఘనీభరించింది. చిన్నక్క తన జరిచీరకు బదులు వాటినిమ్మని అడిగింది. సుందరి ఇద్దరికీ ఇవ్వనన్నది. అమాయకు తోడు అక్కలిద్దరకూ ఇప్పుడు సుందరిమీద కోపంకూడా రేగింది.

'ఇక మెల్లిగా అడిగి లాభంలేదు.' ఆమెను చంపివేసినట్టుయితే అవస్తువులు మనం నులువుగా చిక్కించుకోవచ్చు' అని అక్కలిద్దరూ ఆలోచించుకొని కుట్ర పన్నారు. మరునాడు వాళ్లు సుందరిని పిలిచి "చెల్లీ! మేం పళ్ళు కోసుకురావటానికి తోటకు పోతున్నాము. అన్నీ మోయటం యిద్దరివల్ల కాదుకదా! నువ్వూరా" అని పిలిచారు. సరేనని, ముగ్గురితట్టలూ తనే చేత పట్టుకుని, సుందరికూడా బయలుదేరింది. బయలుదేరే ముందు, ఆమె తన ఆటవస్తువులు రెండూ దాచమని తండ్రి కిచ్చింది.

పోయి పోయి వాళ్ళు ఒక అడవి చేరు
కున్నారు. కొంచెంసేపు పళ్ళు విరిసట్టేవిరి.
అక్కలిద్దరూ సుందరిని తన ఆటవస్తువులు
రెండూ ఇమ్మన్నారు. ఆమె తన దగ్గర
లేవంది. ఈమాట నమ్మక, సుందరి అబద్ధ
మాడుతున్నదని చెప్పి, వాళ్ళు రహస్యంగా
తెచ్చిన గొడ్డలితో ఆమె పీక తెగవేశారు.
కాని వాళ్ళకు పళ్ళెమూ పండూ చొరకనే
లేదు. ఇక చేసేదేమున్నది!— దుఃఖం
నటస్తూ యింటికి చేరుకొని, “అడవిలో
తోడెళ్ళు కూశాయి. చెల్లిని అవి వేసుకు
పోయినాయో యేమో, యెంత వెతికినా

మాకు కనపడలేదు” అని చెప్పేసరికి,
తలి దండ్రులు వల వల విడిచారు.

కొంతకాలానికి ఒక గొల్లపిల్లవాడు తప్పి
పోయిన గర్రెలను వెతుక్కొంటూ అడవిలో
తిరుగుతున్నాడు. ఒక పాదలో వాడి కొక
చిత్రమయిన చెట్టుకనపడింది. చూపు కి
అది బోలుగొట్టంలాగ వుంది. ఆ చెట్టుకి
అందమైన నీలిరంగు పువ్వులు, ఎర్రటి
కాయలూ కాని వున్నాయి. గొల్లపిల్లవాడు
దానిని కోసి, గొట్టానికి పీపీ పెట్టి, పూదుదా
మనుకొంటున్నాడు. అదిఅతని పెదవులకు
తగిలేసరికే ఇలా పాడటం మొదలెట్టింది:

పూదూ బూరా, పూదూ బూరా,
తల్లికి తండ్రికి జయం, జయం !
పెద్దక్కా చిన్నక్కా కలిసీ
పండ్లు కోసుకొందామని పిలిచీ
పళ్లెం పండూ కాజేదామని
సరికారయ్యా, నట్టడవిలో !

ఈ వింతబూరా పట్టుకొని గొల్ల పిల్ల
వాడు ఊళ్లోకి పరుగెత్తాడు. అందరూ గుమి
గూడి ఆశ్చర్యంతో పాట వింటున్నారు.
విన్నవాళ్ళంతాకూడా “అయ్యోపాపం!—
ఎవళ్ళమ్మా ఆ చంపేసిన దుర్మార్గులు !!”
అని జాలిపడ్డారు.

చివరకు ఈ వార్త రైతుకు తెలిసింది. అతను పొట విని, కళ్ళ వెంట బొట బొట నీళ్లు రాల్చాడు. ఈ గొట్టం దొరికిన స్థలానికి తీసుకు వెళ్ళ మని గొల్లపిల్లవాడిని బ్రతిమాలాడు. ఇద్దరూ కలిసి అడివిలోకి వెళ్లేసరికి, అక్కడ గొల్లవాడు గొట్టంకోసిన చెట్టుమొదలు యింకా పాడుతునే వుంది!

రైతు ఆ మోడు తవ్వి చూచేసరికి, తన మూడవ కూతురు సుందరి నిద్రపోతున్నట్టుగా పడుకొని వున్నది. అతను వెక్కి వెక్కి ఏడిచాడు. చెట్టు మొదలు ఈ సారి పొటమార్చి, ఇలా పొడింది:—

"పెద్దక్కా చిన్నక్కా కలిసి
పళ్లు కోసుకొందామని పిలిచి
పళ్లెం పండూ కాజేదామని
నరికారయ్యా నట్టడవిలో
నాన్నా నాన్నా నాన్నా నాన్నా
రాజాగారి బావిలో జలమూ
పట్టుకవచ్చి చల్లితివంటే
నే లేస్తానూ, తెలివెస్తుంది!"

ఈపాట వినేసరికి, లోకమంతా అక్కరిద్దరనూ తిట్టాపోశారు.

గొల్లపిల్లవాడిని అక్కడే కావలావుంచి, తండ్రి తక్షణమే రాజాగారిదగ్గరకు వెళ్లి, చుట్టేసుకొన్నది. ఇదంతా చూస్తూవున్న

సంగతి సందర్భాలన్నీ వారికి విన్నవించాడు. దానికి రాజుగారు "సరే, బావిలో నీళ్లు పట్టుకువెళ్లు, నీ కూతురు బతికి లేవగానే మాకు చూపించు" మని ఆజ్ఞాపించారు.

సంతోషంతో నీళ్లు తీసుకొని, అతను అడవిలోకి పోయి, కూతురు శరీరంపైన చల్లాడు. ఆమెట్టున సుందరి, నిద్రనించి లేచినట్టుగా కన్నులు మలుముకొంటూ, లేచి కూర్చున్నది. తండ్రిని చూడగానే ఒక్కసారి బావురుమని, అతని మెడ చుట్టేసుకొన్నది. ఇదంతా చూస్తూవున్న

చందమామ

గొల్లపిల్లవానికి కూడా ఆనందబాష్పాలు రాలినయి.

వెంటనే సుందరిని వెంటబెట్టుకొని తండ్రి రాజు దర్శనానికి వెళ్లాడు. రైతుని, ముగ్గురు కూతుళ్లనూ రాజు చూచాడు. "ఇటువంటి దుర్మార్గులు మళ్ళీ సూర్యోదయం చూడడానికి వీలులేదు. ఇవాళనే సూర్యుడు అస్తమించేలోపల పిల్లిద్దరి తలలు తీయించ"మని శిక్ష విధించారు.

తరువాత సుందరిని పిలిచి "నీవు ఆడుకొనే వెండి పల్లెమూ, గాజురేగుపండ్లూ చూపించు"మన్నారు. తండ్రివద్దనే ఉన్న అటవస్తువులు రెండూ పెట్టెలోనుంచి తీసి కూతురి కియ్యగా, ఆమె వాటిని రాజుగారికి బహుమతి చేసింది. రాజుకు ఆ పల్లెంలో కని విని ఎరుగని వింత లెన్నో కనపడ్డాయి.

అంతట, కూతుళ్ళతోసహా రైతు ఇక యింటికి వెళదామని రాజుగారివద్ద సెలవు తీసుకొనబోయాడు.

అప్పుడు రాజుగారు సుందరితో "నువ్వు ఆడుకొనే వెండిపల్లెమూ, గాజురేగుపండ్లూ రాజులవద్ద ఉండవలసిన వస్తువులు. నీవు కోటలో రాణిగా ఉండవలసినదానివి" అని అనేసరికి, సుందరి సిగ్గుతో తలవంచుకొన్నది. "అయితే, నాకొక్క కోరికవున్నది. మా అక్క లిద్దరకూ శిక్ష తప్పించండి. వాళ్ళు పోతే నేను బతికిన సార్థకమేమిటి" అని ఆమె అన్నది. ఆమె బొదార్యానికి మెచ్చుకొని, రాజు శిక్ష రద్దుచేయించాడు.

మంచి ముహూర్తాన రాజుకి సుందరికి అతివైభవంగా పెళ్లి జరిగింది. అందరూ సంతోషించారు. నాటినించి రైతు, అతని కుటుంబం అంతా కోటలోనే ఉంటున్నారు. వీరందరూ హాయిగా వుండడం గొల్లపిల్లవాని సాయంవల్ల కదా! అందుచేత సుందరి ఆ గొల్లవానిని జన్మలో ఎప్పుడూ మరిచిపోలేదు. అతనికి అనేక మైన కానుక లిచ్చి, తన ఋణం తీర్చుకొన్నది.

బ్రహ్మరాత

అనగనగా ఓ రాజు రాణి ఉండేవారు. వారికి ఒక్కగాని ఒక్కకూతురు. ఆ పిల్ల పేరు సుశీల. అమెను ఎంతో గరాబంగా పెంచారు. పెంచితే సరా? నుంచి మొగుణ్ణిచూసి పెళ్లి చెయ్యవద్దా! అక్కడే వచ్చింది పేచీ భార్య భర్తలకు.

"మా అక్కకొడుకున్నాడుగదా, అతగాడి కిచ్చి పెళ్లిచేద్దాం సుశీలని" అన్నాడు రాజు. రాణి అందుకు ఒప్పుకోలేదు. "అమ్మాయి పుట్టినప్పట్నుంచీ దాన్ని మా అన్నయ్యగా రబ్బాయికిచ్చి పెళ్లిచేద్దా మనుకున్నాను. ఇప్పుడు మీ రిలా అంటే ఎలా కుదురు తుంది?" అంది.

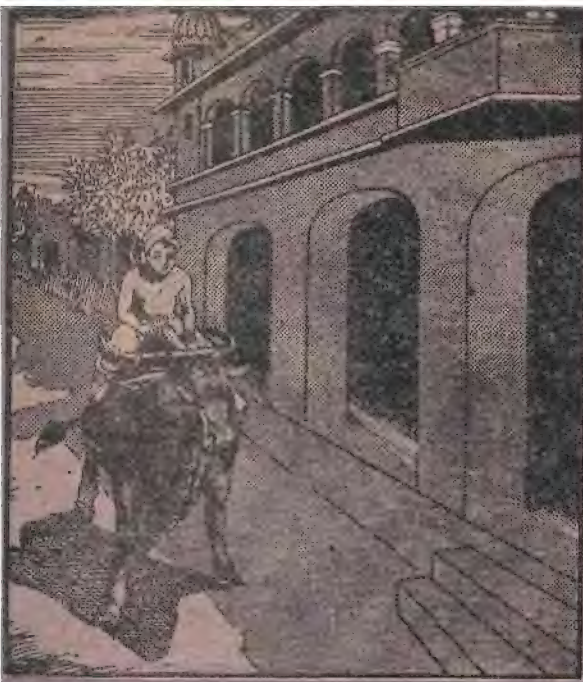
పెళ్లి విషయంలో రాజు, రాణి ఇలా రోజూ తగాయిదా పడుతుండేవారు. అఖరికి ఒకనాడు రాజు, 'నేను రాజును! నాకు ఎవరూ ఎదురుచెప్పడానికి వీలేదు. నా

కూతురుని నా యిష్టం వచ్చినవాడి కిచ్చి పెళ్లిచేస్తాను' అని కోపంగా చెప్పేసి, ఆ రాత్రే తన మేనల్లుణ్ణి రప్పించి, ఓ మేడలో దాచి ఉంచాడు. పురోహితుణ్ణి పిలిపించి, పెళ్లి ముహూర్తం పెట్టించాడు.

రాణి మాత్రం ఈరుకుందా? లేదు. 'శవ్వవడి తని, పెంచి పెద్దదాన్ని చేశాను గదా పిల్లని? నా యిష్టంవచ్చిన వాడి కిచ్చి పెళ్లిచెయ్యక ఎవడికో యిచ్చి చేస్తానంటే నేను వప్పుకుంటానా?' అని బోలోపలే కోపగించుకుని, తన అన్నగారికుమారుణ్ణి ఓ రాత్రినేళ ఎవరికీతెలియకుండా తీసుకొచ్చి, మరో మేడలో రహస్యంగా దాచివుంచింది.

పెళ్లికొడుకు లిద్దరూ చెరో మేడలోనూ ఉండి, 'సుశీల నా పెళ్లాం బెతుందంటే నా పెళ్లాం బెతుంద'ని లోట్టలువేసుకుంటూ లగ్నానికి యెదురుచూస్తున్నారు.

పాలంకి వెంకట రామచంద్రమూర్తి.

వాళ్లు అలా ఉండగా బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరుడు ముగ్గురూ కలిసి, భూలోకంలో జరిగే చిత్రాలు చూడడానికని ఆకాశంమీద పికారుగా బయల్దేరి, అపట్టణం మీదినించి వెడుతున్నారు. అప్పుడా యిద్దరు పెళ్లికొడుకులనంగతి వాళ్ళకి తెలిసి, ఈశ్వరుడు బ్రహ్మదేవుడికేసి చూసి, "విమయ్యా! బ్రహ్మ! ఆఖరికి ఈ పెళ్లికొడుకు లిద్దరిలోనూ ఈ పిల్ల ఎవణ్ణి పెళ్లిచేసుకుంటుంది?" అని అడిగాడు. ఈ భూలోకంలో ఎవరు ఎవర్ని పెళ్లిచేసుకోవాలో, ఎవడికి యెప్పుడు ఏమేమి జరుగుతాయో, ఇవన్నీ బ్రహ్మ

దేవుడు మనని పుట్టించేటప్పుడే మన నుదుటిమీద రాసేస్తాడు. సుశీలక్కాడా అలా వెనటిమీద రాసే ఉంటాడుగా మరి? అంచేతనే ఈశ్వరుడు అలా అడిగాడు.

"ఈ యిద్దరిలో ఎవడికి దక్కదీ పిల్ల" అన్నాడు బ్రహ్మదేవుడు.

అలాగనేప్పటికి ఈశ్వరుడికి ఆశ్చర్యం వేసింది. "అలాగయితే, ఈ అమ్మాయికి కాబోయే మొగు డెవరో చూపించు," అని నిగ్గడిశా దాయన.

అప్పుడు బ్రహ్మ, అనగరంలో రాజవీధిని దున్నపోతునెక్కి వస్తొన్న ఓ కుంటివాణ్ణి చూపించి, "ఆ పచ్చే కుంటివాడే ఈ పిల్లకి భర్త బెటాడు" అని చెప్పి ఊరుకున్నాడు.

ఈ మాటలు వినేటప్పటికి ఈశ్వరుడికి చాలా ఆశ్చర్యంవేసింది. "నవమన్మథుల్లాంటి కుర్రవాళ్లిద్దరు ఇక్కడ కాచుకుని కూచుంటే, ఆఖరికా కుంటివాడికి పెళ్ళా మౌతుందా ఈ పిల్ల? అలా ఎన్నటికి జరగదు" అన్నాడు.

అప్పుడు బ్రహ్మ, ఈ "పిల్లకి నేను అలా రాసి వడేశాను. ఆ రాత ప్రకారం జరగవలసిందే కాని మరోలా అవడానికి వీలేదు" అని ఖచ్చితంగా చెప్పేశాడు.

ఈశ్వరుడు "ఎందుకు విల్లేవో చూద్దాం" అని చెప్పి, విష్ణుమూర్తితో "విష్ణుమూర్తి, నువ్వు కాసేపు ఇలా నావిడ్డుమీదికి వచ్చి కూచోవోయి. నీ వాహనమైన గరుత్మంతుడికి ఓ పని చెప్పాలి" అన్నాడు.

విష్ణుమూర్తి గరుత్మంతుణ్ణి వదిలేక ఈశ్వరుడు "పక్షిరాజా, చూడు. నడవలేక, దున్నపోతునెక్కి వస్తున్నాడే. ఆకుంటివాణ్ణి తీసుకెళ్లి, సప్తసముద్రాలకూ అవతల ఉన్న అడవిలో దిగివెడిచి. చక్కారా" అన్నాడు. చెప్పిందే తడవుగా గరుత్మంతుడు నగరంలోకి వ్రాలి, ఆ కుంటివాణ్ణి అమాంతంగా కాళ్లతో తన్నుకుపోయి, ఏడుసముద్రాలకూ అవతలఉన్న అధ్యాన్నపు అడవిలో వదేసి చక్కా వచ్చాడు.

అప్పుడు ఇక ఈశ్వరుడు "రాజాంతః పురములో ఉన్న సుశీల ఆ నట్టడవిలో ఉన్న కుంటివాణ్ణి ఎలా పెళ్లి చేసుకుంటుందో చూద్దాంగా" అని, బ్రహ్మదేవుడికేసి వేళాకోళంగా ఓ చూపు చూశాడు.

'పిల్లకి చెలగాట మవుతే ఎలకకి ప్రాణ సంకట మన్నట్లు, ఆ కుంటివాడికి లేని పోని కష్టం వచ్చిపడింది. ఆ ఉళ్లో ఉన్నప్పుడు యింటింటికి వెళ్లి బిచ్చమెత్తుకుని

పాట్రపాసుకునేవాడు. ఇంక ఈ అడవిలో వాడికి అన్నంపెట్టేవా రెవరు? ఆ పక్షి తీసుకొచ్చి అడవిలో వదేసి, తనని దిక్కుమాలిన పక్షిని చేసిపోయినందుకు వాడు గోలపెట్టేడు. ఎండ ఎక్కినకొద్దీ వాడికి ఆకలిబాధ ఎక్కువై, "అయ్యో, దేవుడా, నా గతేంగాను?" అని విష్ణుమూర్తికి మొరపెట్టుకున్నాడు. ఆ దేముడికి వాడి విడుపు వినబడి జాలివేసి గరుత్మంతుడితో "హాపం ఆకుంటివాడికి ఆకలేస్తోంది. తినుబండారాలేవైనా పట్టుకెళ్లి వాడి ముందర వదేసిరా" అని ఆజ్ఞాపించాడు.

గరుత్మంతుడు విష్ణుదేవుడి ఆజ్ఞప్రకారం బయల్దేరి వెళ్లి, ఎక్కడైనా తినుబండారాలేమైనా కనపడతాయేమో నని, మెడ నిక్కించి చూశాడు. అప్పుడతనికి రాణిగారి అంతఃపురంలో బోనకావడి ఒకటి కనిపించింది. ఆ కావడివద్ద వాలేటప్పటికి, అందులోంచి గప్పున పిండిపంటలవాసనలు కొట్టాయి. గరుత్మంతుడా కావడిని యెత్తుకు పోయి ఏడు సముద్రాలూ దాటి, అడవిలో కుంటివాడి ముందు పడేసి, “కడుపునిండా తిను” అని చెప్పి తిప్పున ఎగిరి వచ్చి, బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరులవద్ద వ్రాలేడు.

కుంటివాడు భక్తజాతు తిందామని డేక్కుంటూ వచ్చి, ఆ గంపమూత తెరిచాడు. అందులోంచి చటుక్కుని ఓ అమ్మాయి బీచి నిలబడి, తన చేతులో ఉన్న పూలదండని గబుక్కుని ఆ కుంటి వాడి మెడలో వేసేసింది. వాడు నిర్భాంత పోయి చూస్తూంటే దోసిళ్ళతో తలంబ్రాలు తీసి వాడి నెత్తిమీద పోసేసింది. వాడు ఆశ్చర్యాన్ని అపుకోలేక ఆ పెల్లికూతుర్ని, “నువ్వుచూస్తే ఓఅందమైన రాజకుమార్తె లాగున్నావ్. నేను, పూటకు తికాణా లేని కుంటివాణ్ణి. నన్ను నువ్వెలా పెళ్ళాడా వేమిటి?” అని అడిగేడు.

పెల్లికూతురు తనకథ యిలాచెప్పింది: “నేను మీరన్నట్లు రాజకుమార్తె. నా పేరు సుశీల. మా అమ్మ నన్నేమో వాళ్ళ అన్నగారి కొడుక్కిచ్చి పెళ్లిచేద్దామని నిశ్చయించుకుని, నాకీ పూలదండా తలంబ్రాలూ యిచ్చి, ఈగంపలో కూచోపెట్టింది. రెండో గంపలో పిండిపంటలు పెట్టింది. ‘ఈ కావడిని, నీకు కాబోయే భర్త దగ్గిరికి పంపుతాను. అతడు మూత తెరవడంతోటే అతణ్ణి వరించ’మని చెప్పి, వెళ్లింది. మరి కొంతసేపటికి ఈ కావడిని ఎవరో ఎత్తుకు

పోతోన్నట్లయి, లోపల నున్న నేను మా అమ్మ వంపదలిచిన చోటుకే వెదుతున్నాననుకున్నాను. మీరు మూతతెరవటంతోటే మా అమ్మ చెప్పినట్లు మిమ్మల్ని పెళ్లాడాను."

ఈ కథంతా విని కుంటివాడు, తన అదృష్టానికి పొంగిపోయాడు. ఆకలేస్తోందేమో, అవిడ తెచ్చిన పిండివంటలు ఒక్కటొక్కటే తింటూ, జరిగినదంతా తలుచుకుని ఆశ్చర్యపోయాడు.

అక్కడ రాజాంతఃపురంలో బోనకావణ్ణి గరుత్మంతుడు ఎత్తుకుపోవడం రాణి చూసింది. కాని 'దొంగలకల్లికి యేడవ భయ'మన్నట్లు గవచివగా ఊరుకుంది.

పెండ్లికి ముఱూ ర్తం అనన్నమైంది.. రాజుగారు పెళ్లికూతుర్ని వెదుక్కుంటూ వచ్చి, కనపడకపోయేసరికి 'సుశీల వీదీ?' అని రాణిని అడిగేడు.

అప్పుడురాణి ఒక్కమాటు ఎక్కడలేని కోపం తెచ్చుకుని, "ఏమో, నాకేం తెలుసు? ఎప్పుడయితే మీరు దాని పెళ్ళివిషయంలో నేను జోక్యం కలుగజేసుకోడానికి వీల్లేదని చెప్పేశారే, అక్షణంనుంచి నేను దాని సంగతే కలుగజేసుకోటంలేదు. నా మాట మీరు విననప్పుడు నాకి సంసారంతో

వనేమిటి? ఎక్కడుందో వెతుక్కొండి"

అని డబాయించేసింది! పాపం రాజు తాను తలపెట్టిన పెళ్లి కాకపోగా, అమ్మాయి తనపడక విచారిస్తో వెళ్లిపోయాడు.

పెళ్లికూతురు మాయమైందని తెలియడంతోటే, పెళ్లికొడుకు లద్దరూ సిగ్గు పడి తలుకుట్టిన దొంగలకి మల్లే కిక్కురు మనకుండా రహస్యంగా ఎవరిదారిని వారు వెళ్లేరు. వాళ్లు తెల్లమొహాలు వేసుకు పోతోంటే ఈశ్వరుడు చూచి, "ఏమయ్యా! బ్రహ్మదేముడుగారూ, అఖరికి అపిల్ల వీళ్లలో ఒక్కడికీ దక్కలేదన్నమాట!" అన్నాడు.

"ఎందుకు దక్కుతుంది? నే చెప్పేనుగా? ఆ పిల్ల ఆ కుంటివాణ్ణి పెళ్ళిచేసుకుని, ఏడు సముద్రాల కవతల ఆ డ వి లో వాడితో కబుర్లు చెప్పతోంది" అని బ్రహ్మచేవుడు చిరుసవ్వు నవ్వుతో పలికెడు.

ఈశ్వరుడు ఆ మాట నమ్మక, "ఏదీ? అక్కడికి పోయి చూద్దాం" అన్నాడు.

అప్పుడు వాళ్లు ముగ్గురూ, బ్రాహ్మణ వేషాలు వేసుకుని, సప్త సముద్రాల కవతల ఆడవికి వెళ్లి ఆ పెళ్ళికూతుర్నీ, పెళ్ళి కొడుకునూ చూశారు. అప్పుడా దంపతులు ఎవరో బ్రాహ్మ లో చ్చా ర ని అనుకొని భక్తిశ్రద్ధలతో ఆ త్రిమూర్తులని గౌరవించి, తినడానికి భక్షణాలూ, తాగడానికి నీళ్లూ యిచ్చారు. బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరులు ప్రత్యక్షమై, వాళ్ళకి వరాలిచ్చారు. విష్ణు మూర్తి "ఇంత అందమైన అమ్మాయికి మొగుడు కుంటివాడుగా ఉండడం

బాగుండలే" దని వాడికి కాళ్ళు వచ్చేటట్లు వరం యిచ్చాడు. బ్రహ్మచేవుడేమో వాడి అయుర్దాయం పొడిగించేసి, ఆ అమ్మాయికి ఐదేతనం యిచ్చాడు. ఈ శ్వరుడేమో, వాడికి అందం, ఐశ్వర్యం, జ్ఞానం ఇచ్చాడు. ఇచ్చేసి అతడు బ్రహ్మతో, "నువ్వెలాగైనా చాలా గట్టివాడవయ్యా. నువ్వు రాసినరాత తప్పలేదు" అని మెచ్చుకున్నాడు.

ఈ లోపుగా విష్ణుమూర్తి గరుత్మంతుడితో ఈదంపతుల్ని మళ్ళీ ఆ రాజాంతఃపురంలో విడిచిరావేయ్" అని ఆజ్ఞాపించాడు. అతడలా చేసి వచ్చాక, ఆ త్రిమూర్తులూ తమ తమ లోకాలకి వెళ్ళిపోయారు.

జరిగిన సంగతంతా సుశీల తల్లితండ్రులతో చెప్పి, భర్తను చూపించింది. వారు అల్లుణ్ణి చూసి, సంతోషించారు. రాజు అల్లుణ్ణి సేనాధిపతిగా చేశాడు. సుశీలా మొగుడూ సుఖంగా ఉన్నారు.

చిత్రం! విచిత్రం!!

బిక్రప్పడు ఒక పూరిలో గొప్పవారి యింట అతివైభవంగా పెళ్లి జరుగుతున్నది. అ వివాహానికి అనేకమంది వచ్చారు. విధి, విరామం లేకుండా సంతర్పణలూ సమారాధనలూ జరుగుతున్నాయి. పెళ్లిపందిట్లో వేసే విస్తళ్ళు వేస్తున్నారు, లేచేవాళ్ళు లేస్తున్నారు. అ హడావిడి ఇటువంటిది అని చెప్పటానికి విలులేకుండా వున్నది.

ఒకరోజు విందులో, ఇద్దరు బ్రాహ్మలు ఒక బంతిని కూర్చోవటం తటస్థించింది. అందులో ఒకాయన కబుర్ల పోగు. పెళ్లివారిచ్చిన విననకర్రతో ఆయన సావకాశంగా విసురుకుంటూ, ఇంత గొప్పగా సంతర్పణ చేస్తున్న పెళ్లి యజమానిని ఒకపంక పొగడుతూ, చేసిన పదార్థాలను మెచ్చుకుంటూ, లొట్టలు వేసుకొంటూ ఊసులు చెబుతున్నాడు. రెండవ బ్రాహ్మ

ణుడు కొంచెం పరధ్యానంగా ఉంటున్నాడు. అందుచేత, వడ్డన గురించి ఆయనకు అంతగా దృష్టి లేకపోయింది.

ఆ రోజున బంతికి పెళ్లివారు ప్రత్యేకంగా, పసందయిన మామిడిపళ్ళు తెప్పించి వడ్డన చేయించారు. అవి అపురూపమైన మేలురకంపళ్ళు కావటంచేత చాలా రుచిగా ఉన్నాయి.

మన బ్రాహ్మడు మామిడిపండు తింటూవుండగా, దానిలోని పెంక కాస్తా జారి పక్కనున్న బ్రాహ్మడి విస్తట్లో పడింది.

మన బ్రాహ్మడు "అయ్యో, ఇంకేమున్నది! ఆయన ఎటువంటివాడో మనకు తెలియదాయె. సగంభోజనంలో కోవగించి లేచేపోతాడో, పేవీయే పెడతాడో" అని హడలిపోయాడు. 'ఇవాళ పెద్ద పొరపాటు జరిగిందికదా' అనుకొని విచారించాడు.

ఈ గండం ఎలాగ తప్పతుందా అనే ఈ దారి కనబరిచినట్టు తోస్తుంది" అని ఆలోచన అతని మనసులో పీకుతున్నది. అనుకొని సంతోషించి—

తన విస్తర్ణ ఎంగిలిటెంక పడినసంగతి గుర్తించకుండానే, ఆ రెండవ బ్రాహ్మడు అటువేపుతిరిగి తనవక్కవానితో మాటాడు తున్నాడు. తరువాత కొంతసేపటికి తన విస్తర్ణ చూచుకోగా రెండు టెంకలు కనపడ్డాయి.

పరధ్యానంగా ఉన్న ఆ య న, మన బ్రాహ్మడిని ప ల క రిం చి "ఏమండోయి శాస్త్రుల్లుగారూ! చూచారో లేదో కాని, నా మామిడిపండులో రెండు టెంక లున్నాయి సుమండీ! ఇ టు వ ం టి చిత్రం మన మెన్నడూ కనలేడు, ఎనలేదు!! ఏమం బారు?" అని అన్నాడు.

ఈ మాట వినగానే, టెంక జార విడిచిన బ్రాహ్మడు "భేష్, బాగా ఉన్నది. పర మేశ్వరుడు నాకు గండం తప్పించటానికే

"అయ్యా! మీరు మామిడిటెంకను గురించిన చిత్రం ఒక్కటే సెలవిచ్చారు. విచిత్రం కూడా ఒకటున్నది. మనవి చేస్తా వినండి: మీ మామిడిపండులో కవలపిల్లల లాగ రెండు టెంకలున్నాయి సరే. నా మామిడిపండులో అసలు టెంకలేదు. ఇది విచిత్రమంటారా, కాదా?" అని తమాషాగా సమర్థించుకొన్నాడు.

ఈ వింతలను చూచినవాళ్ళూ, పిటిని గురించి విన్నవాళ్ళూ పొట్ట చె క్క ల యే టట్టు నవ్వుకొన్నారు. ఇంతకూ, అసలు రహస్యం ఒక్కళ్ళకూ తెలియనేతెలియదు.

పొరబాటు అనేది అందరకూ వస్తుంది. అయితే, బుద్ధిబలము ఉపయోగించి, దానిని సమర్థించుకొనటంలోనే మానవుడు తెలివితేటలు కనపరచాలి.

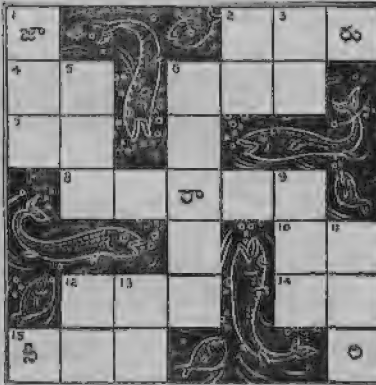
చందమామ పజిల్

(భాషాభివృద్ధికి)

అదొరములు

అడ్డము :

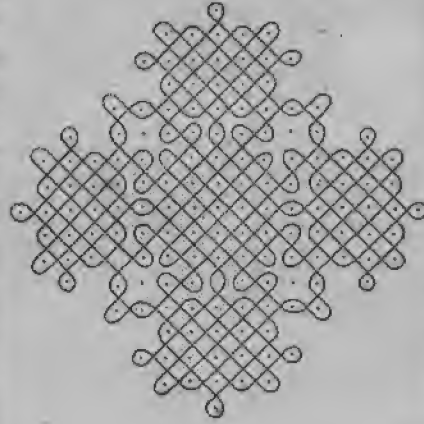
2. ఒక శూరు పేరు
3. నవరత్నాల్లో ఒకటి
4. తల్లి
10. వచ్చుట
6. పన్నెండు అంగుళాలు
12. అల్లు
7. శిరస్సు
14. పెచ్చితనము
15. కొందరికి దీని వానన పడదు

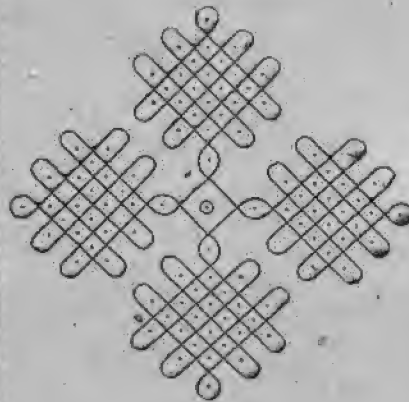
నిలువు :

1. అల్లుడు
6. అంద్రుని పట్టణము
2. అహారము
11. ఇనుము మొదలైన చాటితో పనిచేయువాడు
3. లేత
12. ఒక అంకె
5. అలోచన
13. నెత్తురు త్రాగునది

ముగ్గులు

డి. కమలకుమారి, బాపట్ల

యస్. ఇందిర, బొంబాయి

వీరబల్

విసోదాయ

ఒకప్పుడు అక్కరుఘోషాదుషా సంతోషంగా పుండే సమయం కనిపెట్టి వీరబలుడు "ప్రభూ! నాదొక చిన్నకొరికవున్నది. విలిస వారు సరేసంతు మనవి చేసుకొంటా" నన్నాడు.

"చెప్పవోయ్, నీకు అటుంకమేమిటి?" అన్నాడు ఘోషాదుషా.

దానికి వీరబలుడు "మరేమీ లేదండి. మానవజన్మ యెత్తిన ప్రతివాడూ తప్పు చేస్తూనే వుంటాడు. ప్రజలూచేస్తారు, ప్రభువులూ చేస్తారు. ఈసారి నావల్ల విదయినా పొరబాటు వచ్చినట్టయితే, విచారణచేసే పంచాయతీదారులను నేను ఎన్నుకోవటానికి అనుమతి యిప్పించాలి" అని విన్నవించాడు.

"ఏమిటో అనుకున్నాను. గొప్పకొరికే కోరావే. అలానే కానీ" అని అక్కరు అభయమిచ్చాడు.

ఈ దైర్ఘ్యంతో వీరబలుడు మరి కొద్ది రోజులకే, కావాలని తప్పు చేశాడు. అ

తప్పుకి పదిపానుపందల రూపాయలు ఇచ్చుకోమని ఘోషాదుషా తీర్పు చెప్పాడు.

ఘోషాదుషా తీర్పు చెప్పగానే, వీరబలుడు ఆ నాటి వాగ్దానం జ్ఞాపకంచేశాడు. "సరే ఎప్పుడైనా మేము మాటతప్పుకామా? నీకు నచ్చినవాళ్లను ఎంచి తెచ్చుకో" మని అక్కరు అనుజ్ఞయిచ్చాడు.

"నేను ఎంచుకోవడమేమిటి ప్రభూ! కామే రప్పించండి. పంచాయతీదారులు పంచములయివుంటే చాలు, నాకు సమ్మతమే" అని వీరబలుడు తన మనసులో వుద్దేశం తెలిపాడు.

"వీరబల్! నీకు మతి ఉన్నదా లేదా? మాలవాళ్లేమిటి, తీర్పు చెప్పడమేమిటి?" అని ఘోషాదుషా మందలించాడు.

"ప్రభువులు మన్నించాలి. వాళ్ళుతీర్పు చెప్పలేకపోవడమేమిటండి? వాళ్లనాకు పోదరులు. న్యాయస్థానంలో ఎవళ్లకయినా తీర్పు ఒక్కటే కాని, గొప్ప బీద అనే తార

తమ్మం ఉండదు కదా" అని వీరబలుడు బదులు చెప్పాడు.

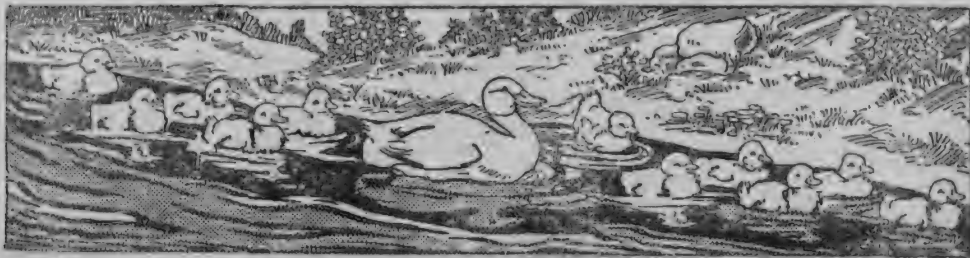
చేసేదిలేక, ఫాదుషా మాలపల్లె నుంచి అయిదుగురుని రప్పించి, వీరబలుడు చేసిన అపరాధం వాళ్ళకు విప్పిచెప్పాడు. అంతా విని పంచాయతీదారులు రహస్య మందిరంలోకి పోయి చర్చచేశారు.

ఆ చర్చలో ఒకరిమాట ఒకరికి పొంద లేదు. నూటయ్యైరూపాయిల జరిమానా వేయాలనివారు మొదట అనుకొన్నారు. కాని వాదం పూర్తి అయేసరికి అది యాభై రూపాయలకు దిగింది. ఒక నిశ్చయం జరిగిన తరువాత పంచాయతీదారులు ఫాదుషా పద్దకు వచ్చి, 'ప్రభూ! ముద్దాయికి శిక్ష తగ్గించటానికి ఎంతో ప్రయత్నించాము. కాని, వీరబలుడు చేసినది చాలా పెద్ద తప్పు. అందుచేత యాభైరూపాయల జరిమానా వేయవలసివచ్చింది. సామాన్య

సంసారికి ఇదైనా భరించడం కష్టమని మాకు తెలుసు. కాని, న్యాయశాస్త్రం విధించిన దానికి మేమేం చేయగలము?" అని తమ తీర్పు తెలియచేశారు.

తీర్పు విని ఫాదుషా అశ్చర్యపోయాడు. మానవుడు తన తాహతునుబట్టి లోకంలో ఏవిషయమైనా నిర్ణయిస్తాడు. సాధారణంగా మాలవాడు జీవితంలో ఎక్కువధనం కళ్ల చూడలేడు. అందుచేత ధనవంతుల తాహతు ఎటువంటిదో వాడితాహతు అందదు. మానవునియొక్క ఈ మనస్తత్వం తెలిసినవాడు గనకనే వీరబలుడు సామాన్యులను పంచాయతీదారులుగా ఎంచుకొన్నాడు.

వీరబలుడు చేసిన యుక్తికి మెచ్చుకొని ఫాదుషా అతనికి అంతకుముందు విధించిన జరిమానా రద్దుచేయటమే గాక, బహుమతులిచ్చి సత్కరించాడు.

పిల్లల పెంపకం

దుస్తులు

మనిషికి తిండి యెంత ముఖ్యమో, బట్ట కూడా అంత ముఖ్యమే. కిందటి సారి ఆహారమును గురించి చెప్పాను. ఇప్పుడు దుస్తులను గురించిచెబుతాను.

బట్టలు తొడుగుకొనటంవల్ల శరీరమునకు అవసరమయిన శీతలము, వేడి, ఎక్కువ తక్కువలు లేకుండా, సరిసమానంగా అమరివుంటాయి.

బిడ్డలు ధరించే దుస్తుల విషయంలో ముఖ్యంగా గమనించవలసిన మొలకువలున్నాయి: ఒంటిమీది చెమట బయటకు పోవటానికి, బయటిగాలి ఒంటికి సోకటానికి అనుకూలించేటట్లు దుస్తులు వదులుగా ఉండాలి.

బరువయిన ముతకబట్టలూ, బిగువుగా వుండే బట్టలూ, ఎదిగే బిడ్డల శరీరానికి అటంక మవుతాయి. అటువంటి దుస్తులు పనివాళ్ళ శరీరంలో రక్షాన్ని సరిగా ప్రవహించనీయవు. ఒక్కొక్కప్పుడు ఊపిరి పీల్చుటలో కూడా ఇబ్బంది కలిగించవచ్చు.

పిల్లలు సామాన్యంగా లాగు బొందులు గట్టిగా బిగించుకొంటారు. దీనివల్ల పొత్తికడుపు నాచుకుపోవటమే గాక, మొలగజ్జి పుట్టడానికి అవకాశ ముంది. అటువంటి అలవాటున్న పిల్లలను కనిపెట్టి, తరుణంలో మందలించాలి.

గొప్పకోసం, పిల్లలకు విరివయిన దుస్తులు కుట్టించామని సంతోషపై లాభం లేదు. మాపుకి అగుతవి కదా అని కన్నులు జిగాలుమనే రంగుబట్టలు తొడుగుతారు. అదీ అంత మంచిది కాదు.

బిడ్డల దుస్తులు తేలికగా, వదులుగా, మనసుకి ఉత్సాహం కలిగించే లేత రంగులో, ఎల్లప్పుడు పరిశుభ్రంగా ఉండాలి. మంచిదుస్తులు వేసుకొన్న పిల్లలు ఎంతో ఆరోగ్యవంతముగా వుంటారు.

ఈ చదరం మధ్యని వున్న చీరెలను పైన వున్న అరుగురు స్త్రీలలో
ఒకరుమాత్రమే తెచ్చుకొగలరు. ఆమె ఎవరో కనుక్కొండి.

12-వ పేజీలోని చిక్కు బొమ్మలకు జవాబు :

4, 9 నెంబర్లుగల బొమ్మలు రెండూ తేడాగా ఉన్నాయి.

జోల పాటలు

[వంకడారు సాత్యకిరావు, దోనపాడు]

రావాకు చిలకమ్మ ఆడవే పాప
రాజుల్లు నీచెయ్యి చూడవచ్చేరు
ప్రధాన పుంగరము పమిడిపత్తుల్లు
గణగజావాయించి గంట దెప్పించి
గజంబరాయుడు తా తర్లిరాగా
అన్న అందలమెక్కె తాగుర మెక్కె
గుర్రంబుమీదికి పల్లంబుదేరే
పల్లంబుమీదికి బాలుణ్ణితేరే
బాలుడు ముందరికి బాలికనుదేరే
బాలిక శిఖలోకి కురుచేరుతేరే
ననుగన్న తల్లికి నానుతేరమ్మ
నాకొక్క ముత్యాల బొట్టు తేరమ్మ
బొట్టుకు బొమ్మంచు చీరె తేరమ్మ
చీరకు చిలకల్ల రవికె దేరమ్మ
రవికకు రత్నాలపేరు దేరమ్మ
పేరుకు పెట్టెల్ల సొమ్ము దేరమ్మ
సొమ్ముకు శోభిల్ల పళ్ళుదేరమ్మ
పంటికి పడుగంటి పసుపు దేరమ్మ
పసుపుకు పారేటి నీళ్ళు దేరమ్మ
నీళ్ళకు నిత్యమల్లి చెట్టు దేరమ్మ
నిత్యమల్లికింద నీళ్ళ కుండల్లు
నీళ్ళ కుండలమీద రామచిలుకల్లు
రామచిలుకల మెడలో రత్నాల పేర్లు.

మూలలు ఎన్ని?

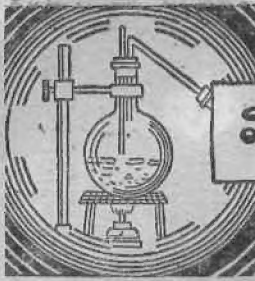
[మునిపల్లి రామారావు, తెనాలి]

మూలలు ఎన్నియో అన్నయ్యా!
చక్కగ చెప్పము అన్నయ్యా?
మూలలు నాలుగు చెల్లాయా,
చెప్పెద వినుమో చెల్లాయా.
ఇదిగో ఇదిగో ఈశాన్యం,
ఉత్తర తూర్పుల సంయోగం;
అదిగో అదిగో ఆగ్నేయం,
దక్షిణ తూర్పుల సంయోగం;
అల్లదె నైర్వృతి చెల్లాయా,
దక్షిణ పడమర కలిసాయా;
ఉత్తర పడమర మధ్యాన్ని,
బాగుగ చూడుము వాయవ్యం;
చక్కగ చెప్పితి వన్నయ్యా
నేనును నేర్పితి నన్నయ్యా.

ప
జ
లు
కు

జా			కూ	మా	రు
మా	త		త	దు	గు
తే	ల		మ		
	పు	పు	రా	గ	ము
			ని		రా
	ఆ	శ	ర		పత్తి
పీ	రు	రే			ర

జ
వా
ము

విజ్ఞానంలోని గమ్మత్తులు

ఇదుగో— ఇప్పుడు నే చెప్పబోయే తమాషా చేశారంటే, ఇటువంటి గమ్మత్తు ఎన్నడూ చూడలేదే! అని చెప్పి, పిల్లలే కాదు, పెద్దలు కూడా ఆశ్చర్యపోతారన్న మాట.

ఇందుకు కారణమైన వస్తువులు:— ఒక గాజు జాడీ, అప్పుడాల సోడా, నిమ్మపండు, కలరా (నెప్తలిను) ఉండలు; నీళ్ళు.

వీటితో చేయవలసిన పని:— గాజుజాడీని మూడువంతుల వరకూ నీటితో నింపి, అందులో చెంచాడు సోడా కలిపి, గిలకరించాలి. తరువాత, గింజలు లేకుండా చూసి, నిమ్మపండు రసం ఆ నీటిలో కలపాలి.

ఇన్నీ కలిసిన ఆ నీళ్ళలో అయిదారు నెప్తలిను ఉండలు పడవేసి, చిత్రం చూడండి: నెప్తలిను ఉండలు, చక్కా వరసగా, ఒకదాని వెనుక ఒకటి పోలీసువాళ్ళ లాగ, పైనించి కిందికి, కిందినించి పైకి తిరుగుతాయి.

ఒకవేళ— ఉండలు తిరగటం మందముగా ఉన్నదీ, ఇంకా గబగబా తిరిగితే బాగుండును అని తోస్తే, అవసరాన్ని బట్టి మరికొంచెం సోడాగాని, నిమ్మరసం కాని చేర్చుకోవచ్చు.

ఆ నెప్తలిను ఉండలు జాడీలో గిరగిర తిరుగుతూ వుంటే, అది చూచినవాళ్ళ మనస్సు కూడా ఉత్సాహంతో ఊగిపోతుంది. వాళ్లందరూ ఈ తమాషా చేయగలిగినందుకు మిమ్మల్నిని ఎంతగానో మెచ్చుకొంటారు.

వచ్చేనెల దీనిని మించిన గమ్మత్తులు చెబుతా.

3 కోట్ల ఆంధ్రులకు 3 ఉత్తమ పత్రికలు

నేడే చందాదారులు కండి!

చందమామ

పిల్లలకు

సాలుచందా 5-0-0

రెండేండ్లకు 9-0-0

సాలుచందా 3-0-0

రెండేండ్లకు 5-0-0

యు య

యువ విద్యార్థులకు

ఆంధ్ర జ్యోతి

పెద్దలకు

సాలుచందా 5-8-0

రెండేండ్లకు 10-0-0

అ ఫీ సు

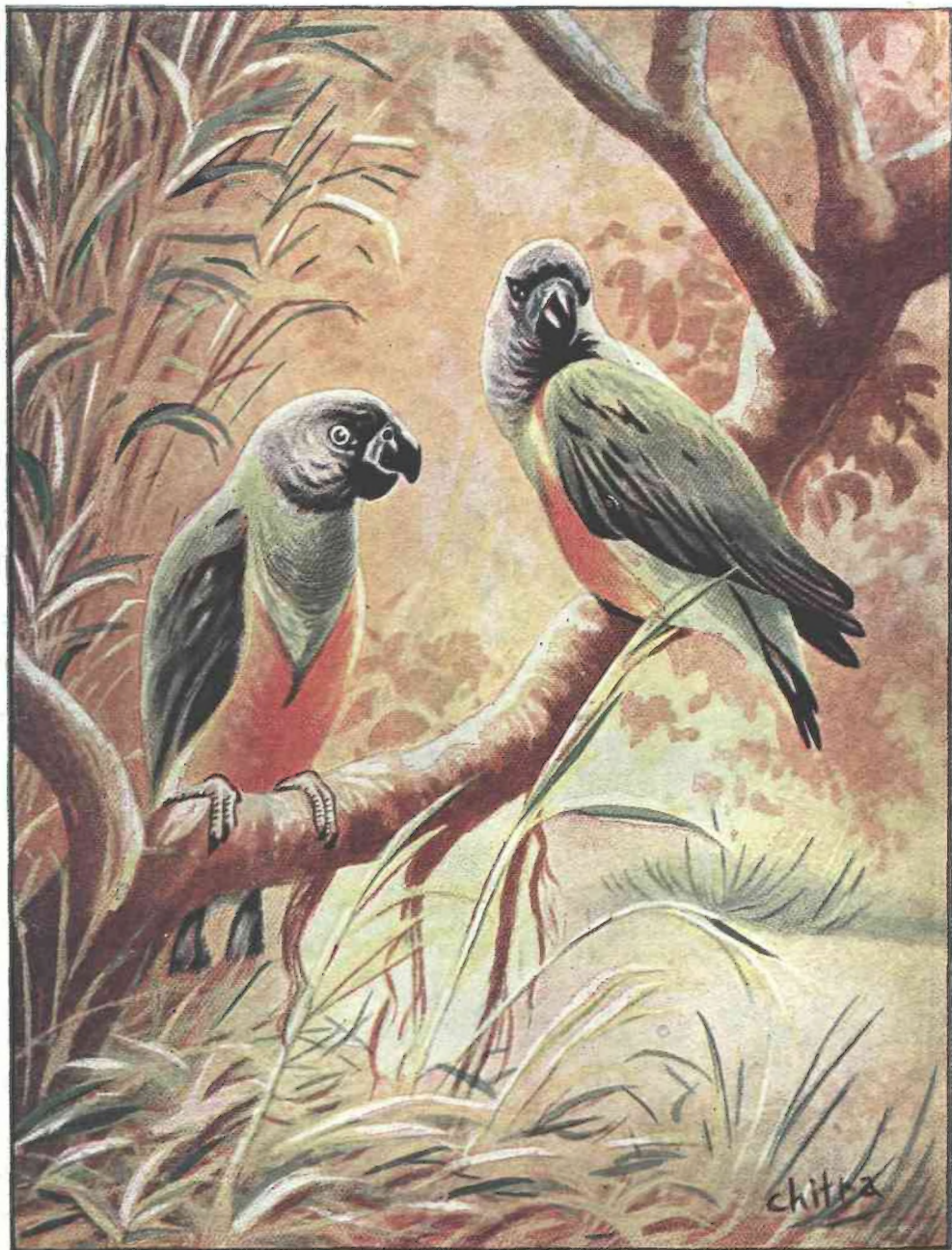
పోస్టు బాక్సు నెం. 1686 :: మద్రాసు-1

Chandamama, March '49

Photo by T. D. Srinivasan, M.A.

“ఇంకా ఉన్నయ్యనుకున్నావా అక్కడ? ఎప్పుడో నా కడుపులోకి పోయినా!”

రంగుల చిలకలు!